

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

OVERZICHT VAN DE VLAAMSE RECHTSLITERATUUR GEDURENDE HET VORIG RECHTERLIJK JAAR

Wanneer wij een blik werpen op de wetenschappelijke productie, die verscheen gedurende het vorig jaar, hebben wij alle reden om tevreden te zijn en sterk vertrouwen te hebben in de opgang der Vlaamse rechtscultuur. De werken, die gepubliceerd werden door onze Vlaamse juristen zijn talrijk en vele van hen staan op een zeer hoog peil.

De ontmoediging die sommige Vlaamse juristen bekreep gedurende de vorige jaren was dan ook klaarblijkelijk niet gerechtvaardigd en een overzicht van hetgeen gedurende het vorige jaar gepresteerd werd stemt ons tot vreugde en dankbaarheid.

* * *

Op het gebied van het burgerlijk recht dient in de eerste plaats een belangrijk werk vermeld te worden van de hand van Willy Delva « *Huwelijksvermogensstelsel van scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten* », een proefschrift dat door de auteur werd voorgelegd aan de Universiteit te Gent tot het verkrijgen van de graad van geagregeerde van het hoger onderwijs. De hier bestudeerde regeling van het huwelijksgoederenrecht kwam slechts sedert betrekkelijk recente datum in de praktijk. Deze vorm was niet voorzien geworden door de opstellers van het Burgerlijk Wetboek. De auteur noemt dit regime een ware schepping van de notariële praktijk, die gehandeld heeft onder de drang van praktische noodzakelijkheden. Vandaar echter oneindig vele duistere punten en menigvuldige betwistingen, die zich bij de toepassing van dit regime voordoen. De schrijver heeft zich ten doel gesteld deze betwistingen grondig te onderzoeken en zijn proefschrift is evenzeer een merkwaaardige wetenschappelijke bijdrage tot de studie van dit belangrijk kapittel van het burgerlijk recht, als een voortreffelijke leidraad voor de praktijk en voor de rechtspraak.

Mr Delva tracht in de eerste plaats het wezen van deze bijzondere vorm van huwelijksgoederenrecht, waarin twee verschillende stelsels gecombineerd zijn, te doorgronden en hij verwerpt verschillende theorieën die door de rechtspraak en de rechtsleer in dit verband ontwikkeld zijn geworden. Hij onderlijnt de

noodzakelijkheid dat de vereniging van beide typereligen op dusdanige wijze zou geschieden « dat een harmonisch geheel ontstaat, terwijl toch het specifiek essentiële van beide tegenstrijdige regimes behouden blijft ».

Na aangetoond te hebben dat verkeerdelijk werd betoogd dat de gemeenschap van aanwinsten een « vennootschap » zou zijn tussen echtgenoten, doch dat ze in werkelijke zin een « wezenlijke gemeenschap » is, zet de auteur dan zijn onderzoek door in twee uitgebreide hoofdstukken waarin het ene de inrichting van het regime van scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten doorgrondt, terwijl het tweede de werking van het gecombineerd regime nagaat.

Zowel de inrichting als de werking hebben aanleiding gegeven tot een rijke jurisprudentie, waarin de meest delicate vraagstukken worden behandeld.

Mr Delva onderzoekt op rustige wijze de overvloed van onderscheiden meningen en legt telkens de maatstaf aan van de principes, die hij in de inleiding tot zijn werk heeft vooropgesteld.

Wanneer door de aanstaande echtgenoten de scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten wordt bedongen komen er in de loop van het huwelijk drie goederenmassa's naast elkaar te staan : er zal naast de persoonlijke goederen van de man en van de vrouw een gemeenschappelijk vermogen tot stand komen; wanneer streng aan deze regel wordt vastgehouden kunnen hieruit met zekerheid een reeks praktische gevolgen afgeleid worden. Daar echter de man het beheer uitoefent zowel over zijn eigen patrimonium als over dat van de gemeenschap zal er noodzakelijkerwijze in de ogen van de schuldeisers een vermenging bestaan en zullen zij, evenals in het regime van gemeenschap, verhaal kunnen uitoefenen op ieder van de twee voornoemde goederenmassa's.

Voor al in het hoofdstuk betreffende de werking van het gecombineerd regime gaat de auteur dan de praktische toepassingen na, die zich hierbij voordoen, waarbij een uitgebreide kennis aan de dag wordt gelegd, een scherpe juridische zin en een klare betoogtrant. Wie in de praktijk met dergelijke vraagstukken te worstelen heeft zal in de allereerste plaats het

proefschrift van Mr Delva openslaan, hij zal er steeds een rijke bron van wetenschappelijke wetenswaardigheden en van praktische oplossingen vinden.

Voor al de ontbinding van de gemeenschap, de inventaris en de verrekening rijzen de betwistingen menigvuldig op. Ze vormen het onderwerp van het derde hoofdstuk van het boek.

In het bijvoegsel vraagt Mr Delva zich af of het regime van scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten al of niet dient aangeprezen te worden. Hij weegt zakelijk de voor- en nadelen ervan tegen elkaar af en komt tot de slotsom dat buiten uitzonderingsgevallen het regime weinig aanbeveling verdient en hij is ten stelligste van mening dat, bij een mogelijke wijziging van ons huwelijksvermogenrecht, er niet kan aan gedacht worden het wettelijk regime van de gemeenschap van goederen door dat van de scheiding van goederen met gemeenschap van aanwinsten te vervangen.

Voor de gevallen waarin toch dit laatste regime wordt verkozen, drukt Mr Delva er op dat het huwelijkscontract op zeer uitvoerige wijze dient opgesteld te worden, ten einde alle verrassingen van dit complexe stelsel te vermijden en hij heeft een formulier uitgewerkt dat als model kan dienen van huwelijkscontract, waarin dit regime wordt aanvaard.

Statistische gegevens en een uitvoerige bibliographie besluiten dit proefschrift, waarmee Mr Delva zich heeft doen kennen als een van onze beste en meest belovende wetenschappelijke juristen.

In het overzicht der Vlaamse rechtsliteratuur, dat wij vorig jaar lieten verschijnen, hadden wij de aandacht gevestigd op de belangrijke onderneming, die was ontworpen geworden, vooral onder de bezielende leiding van Mr Jan Ronse, namelijk de uitgave van een *Algemene praktische Rechtsverzameling*, waarin monografieën over alle onderwerpen van ons recht zouden verschijnen en waardoor ons een inventaris zou bezorgd worden in de Nederlandse taal van de hedendaagse stand van ons recht. Het is onze lezers bekend hoe het de ontwerpers van dit geweldig werk te doen is niet enkel om ons een zo volledig mogelijk materiaal te bezorgen voor de hedendaagse rechtspraktijk, maar ook hoe zij er zich op toeleggen om dit materiaal steeds à jour te kunnen houden, door het publiceren van regelmatige aanvullingen, die de wijzigingen in de wetgeving alsmede de nieuwe jurisprudentie zullen publiceren.

Het doel was zo breed gesteld en de onderneming scheen ze roekeloos dat sommigen wel sceptisch gestaan hebben tegenover de mogelijkheid dit doel te verwirkelijken.

De laatste maanden hebben echter de verwezenlijking gebracht van dit grootse plan en niet minder dan vier monografieën zijn reeds in de *Algemene praktische Rechtsverzameling* verschenen; vier monografieën waarvan de degelijkheid ons aantoonde welke hoge eisen door het redactie-comité van de A. P. R. worden gesteld.

Mr J. Steyaert schreef een verhandeling over « *De ondernemingsraad* ». Deze recente rechtsfiguur, in het leven geroepen door de wet van 20 September 1948, is van aard diep in te grijpen in het economisch en sociaal leven van ons land. De juridische vormen ingesteld door de wet en door de vele uitvoeringsbesluiten zijn nog maar onvolledig gekend. De Heer Steyaert geeft ons een grondig doorwerkte uiteenzetting van de rechtsregeling der ondernemingsraden, die steeds klaar en zakelijk blijft. Daar deze regeling nog onvolledig is en door de wetgever nog verder zal dienen uitgewerkt te worden, werd reeds door het

verschijnen van deze eerste monografie aangetoond hoe nuttig de methode is van de A. P. R., die zal toelaten latere wetgeving en rechtspraak op dit stuk tussen de thans gepubliceerde tekst in te lassen.

De Heer Rechter Robert Janssens der Rechtbank van eerste aanleg te Gent publiceerde een studie over « *Feitelijke vennootschappen en schijnvennootschappen* ». Het bestaan van dergelijke vennootschappen, de nietigheid ervan, de verhoudingen tussen vennoten en derde personen en de vereffening werpen dagelijks in de praktijk een reeks problemen op voor dewelke de jurist haast uitsluitend aangewezen is op de rechtspraak. Het is een geluk dat thans van zo bevoegde hand een synthese van heel deze rechtspraak werd bezorgd, die aan de practici zeer vele opzoekingen en tijdverlies zal besparen en die tegelijkertijd in een uiterst ingewikkelde stof duidelijkheid, eenvoud en zekerheid brengt.

Als derde publicatie van de A. P. R. verscheen de studie van Mr Jan Ronse over « *De verlovings* », ook een probleem dat in de rechtsleer en de rechtspraak fel omstreden is. De behandeling ervan draagt de kenmerken van de scherpe juridische geest van Mr Jan Ronse. Gebaseerd op historische gegevens en rechtsvergelijking wordt de rechtspraak, zoals ze zich in België en in Frankrijk heeft ontwikkeld op voortreffelijke wijze tot eenheid gebracht.

Eindelijk heeft Prof. J. Van Houtte, niettegenstaande de vele beslommingen die het eerste-ministerschap hem veroorzaakt, in de A. P. R. een monografie laten verschijnen over de « *Personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid* ». Het werk, dat de geleerde schrijver over dit onderwerp in de Franse taal had gepubliceerd, is een van de meest geconsulteerde commentaren der wet op deze vorm van vennootschap, die in de laatste jaren zo zeer de gunst kent van de handelaren. Thans beschikken wij ook in de Nederlandse taal over een zeer uitvoerig, zeer betrouwbaar en hoogstaand commentaar over de P.V.B.A. in het Belgisch recht. Het werk is aangevuld met de allerlaatste gegevens der rechtspraak en is volledig bijgewerkt tot einde Mei van dit jaar.

De prestatie, welke gedurende dit eerste jaar door de A. P. R. werd geleverd, is de zekerste waarborg voor wat van deze onderneming mag verwacht worden in de toekomst. De *Algemene Practische Rechtsverzameling* is thans definitief ingeburgerd in ons rechtsleven en geen enkel Vlaams jurist zou haar nog kunnen missen. Onze lezers weten hoe een ganse schaar vooraanstaande rechtsgeleerden zich thans bezighouden met het uitwerken van monografieën, waarvan de publicatie spoedig te verwachten is en het is zeer waarschijnlijk dat binnen enkele jaren zal mogen gezegd worden dat niets zo zeer de Vlaamse rechtsliteratuur gestimuleerd heeft als de grootse onderneming der A. P. R.

* * *

Op het gebied van strafrecht verschenen twee werken, die onze aandacht in hoge mate verdienen.

In de eerste plaats het boek van de Heer C. J. Vanhoutte, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent en advocaat-generaal bij het Hof van Beroep, « *Beginnelen van sociaal criminele prophylaxe* ».

De evolutie van de strafwetenschap heeft zich in de laatste eeuw meer en meer voorgedaan in de zin dat tegenover de repressieve methode de preventieve methode wordt gesteld. Deze laatste heeft zich echter sporadisch ontwikkeld in allerlei speciale wetten, afzonderlijke besluiten of zelfs administratieve maatregelen; het lag alles verspreid en versnipperd en er

werd nog niet gepoogd alle maatregelen strekkende tot preventie der criminaliteit in een overzichtelijke samenvatting te bundelen. Dit is hetgeen de Heer Vanhoudt in zijn werk heeft verwezenlijkt. Het was een roekeloze onderneming, want de moeilijkheid bestond er vooral in zich te kunnen beperken. Inderdaad, zou niet de hele sociale wetgeving, als een hoofdstuk der prophylaxe tegen de misdaad, kunnen aangemerkt worden? De auteur heeft het kader van zijn werk zeer breed getrokken en dan ook een deel van de sociale wetgeving in zijn boek behandeld, maar toch is de stof volmaakt beheerst gebleven en loopt er doorheen heel het boek een vaste lijn.

Na een historisch onderzoek van de ontwikkeling der preventieve gedachte bij de bijzonderste criminologen toont de auteur het ontstaan aan van de criminele prophylaxe als zelfstandige wetenschap en hij bespreekt de vele pogingen die in de laatste jaren op allerlei congressen en internationale samenkomsten in het werk werden gesteld om meer en meer repressie door preventie te vervangen. Dan vinden wij in het werk in de eerste plaats de algemene inventaris van alle positiefrechtelijke bepalingen die de preventie op het oog hebben in het strafrecht en in het administratief recht, verder de behandeling van de voorwaardelijke veroordeling, de voorlopige invrijheidstelling, het toezicht der politie, het probation-stelsel, met uitvoerige gegevens betreffende de pogingen die reeds werden aangewend om dit stelsel buiten alle wettelijke regeling in voege te brengen en een bespreking van de ingediende wetsontwerpen.

In het tweede deel van het boek wordt een uitvoerig overzicht gegeven van al wat werd ondernomen in verband met de kinderbescherming, de bestrijding van het pauperisme, waarbij dan een bondig overzicht wordt gegeven van ons tegenwoordig stelsel van sociale wetgeving, waarna dan aan de beurt komt de wetgeving betreffende de bedelarij, landloperij en prostitutie, de strijd tegen de krotwoningen en het aanmoedigen van het bouwen van goedkope woningen, de strijd tegen drankmisbruik en zedelijke losbandigheid en uiteindelijk de wettelijke regelingen in ons land ten opzichte van abnormalen en gewoontemisdadigers. De auteur komt tot het besluit dat repressie en preventieve actie elkaar moeten aanvullen.

Het is verbazend hoe in de betrekkelijk beknopte omvang van dit boek zoveel stof is verwerkt geworden. Het werk van Prof. Vanhoudt is een synthese die aantoonde hoe vooruitstrevend de Belgische wetgever en de Belgische administratie zijn opgetreden op het gebied der preventieve bestrijding der misdadigheid en de inventaris, die ons wordt voorgelegd, mag ons zonder twijfel vervullen met grote tevredenheid.

Vóór de rechtsfaculteit der Universiteit te Gent werd door Mr *Willy Calewaert* een proefschrift verdedigd over «Oplichting en oplichter in het Belgisch strafwet en de sociale werkelijkheid».

Het werk bestaat uit twee wel onderscheiden gedeelten, een juridisch en een criminologisch. De auteur bestudeert vooreerst het begrip der oplichting en de bestanddelen der strafbaarstelling ervan in het Belgisch strafrecht, waarbij vooral het hoofdstuk waarin de oplichting wordt vergeleken met en onderscheiden van andere soortgelijke misdrijven, de originaliteit van deze studie ten eerste verhoogt.

Het uitgebreidste gedeelte van het werk is echter gewijd aan de persoon van de oplichter en aan het sociaal milieu waarin het delict zich bij voorkeur ontwikkelt. Wat de persoon van de oplichter betreft wordt de normale misdrijfpleger gesteld tegenover de

pathologische en de recidivist en wat het milieu aangaat worden op zeer volledige wijze aan de hand van een uitgebreide literatuur en met verwerking van een uitvoerig criminologisch materiaal de omstandigheden van plaats, economische verhouding, gezinstoestand, leeftijd, geslacht, beroep, opvoeding, religie onderzocht en hun invloed op het delict van oplichting gemeten. Telkens trekt de schrijver uit het verzameld materiaal het voor de hand liggend besluit, waarmede dan rekening zal kunnen gehouden worden zowel bij de repressie als bij de preventie van het bestudeerde misdrijf.

In algemene besluiten, die uit zijn onderzoek worden afgeleid, drukt de auteur de mening uit, dat wat de juridische tekst betreft, degene die thans in ons strafrecht voorkomt grosso modo kan behouden blijven. Hij stelt nochtans zekere verduidelijkingen en verbeteringen voor, die de beoordeling van het delict meer effectief zouden maken.

De besluiten van het criminologisch gedeelte van het werk, komen er op neer dat het niet mogelijk is één uniform type van oplichter te vinden en dat zich daarom, bij de straftoemeting en de maatregelen van sociaal verweer, een sterke individualisering opdringt, terwijl op penologisch gebied de auteur belangrijke gegevens in verband met de sociale gevaarlijkheid en de mogelijkheid van wederaanpassing aanduidt en enkele positieve voorstellen doet om de straftoepassing betreffende de oplichting te verbeteren.

Als aanhangsel van dit werk publiceert Mr *Calewaert* de gegevens welke hij verzamelde uit honderd bundels van gevallen van oplichting, die te zijner beschikking gesteld werden in het anthropologisch laboratorium der gevangenis te Vorst. Het zijn deze bundels die in grote mate het positief materiaal voor de studie hebben geleverd.

In dit proefschrift is op uiterst gelukkige wijze betreffende een bepaald delict het juridisch element met de sociologische ondergrond verweven geworden. De strafrechtswetenschap in ons land zou zonder twijfel in hoge mate bevorderd worden wanneer voor elk delict een onderzoek kon worden ingesteld zoals datgene waarvan thans dit uitstekend proefschrift het resultaat is. Wat dit betreft is het werk van Mr *Calewaert* een voorbeeld dat ten eerste navolging verdient.

Vermelden wij nog op het gebied van het strafrecht twee preadviezen, die gepubliceerd werden in de reeds uitgebreide reeks geschriften die worden uitgegeven door de «Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland», namelijk het preadvies over «*De strafbaarheid van rechtspersonen en haar organen in het Belgisch recht*» door de Heer *Jean Constant*, advocaat-generaal bij het Hof van Beroep en professor van de Rijksuniversiteit te Luik, en datgene over de «*Deelneming in het Belgisch strafrecht*», door de Heer *Raymond Charles*, Procureur des Konings te Brussel.

Volgens de methode, gehuldigd in deze reeks, geven de beide brochures in beknopte vorm maar met een lumineuse klaarheid alle wetenswaardigheden over het behandeld onderwerp met uitvoerige verwijzingen naar auteurs en rechtspraak, die verdere studie zullen mogelijk maken. Beide werkjes van de hand van twee onzer meest vooraanstaande Belgische penalisten hebben de bijzondere verdienste van in beknopte vorm een synthese te geven waarin bondigheid en volledigheid gelukkig gepaard gaan.

Wat de burgerlijke rechtspleging betreft dient een eresaluut gebracht aan de onvermoeibare Mr R. van Lennep wiens bibliographie reeds zo uitgebreid is, die ons nog het vorige jaar het uitvoerig en uitstekend werk over het « Kortgeding » bezorgde en die thans het plan heeft opgevat een volledig leerboek van « *Belgisch burgerlijk procesrecht* » te schrijven, dat niet minder dan 8 lijvige delen zal omvatten. Het is een poging waaraan meerdere auteurs in het buitenland hun ganse leven hebben gewijd en nu is het voor iedereen in de Vlaamse rechtswereld een werkelijk verbijsterende verrassing dat Mr van Lennep er toe gekomen is gedurende het vorig jaar in enkele maanden tijds drie zware boekdelen te publiceren van meer dan 500 bladzijden elk, waarin het Belgisch burgerlijk procesrecht wordt behandeld. Wanneer de publicatie van dit reuzenwerk in dit tempo voortgaat zullen binnen enkele maanden de 8 delen van het volledig werk te onzer beschikking staan.

Deze uitzonderlijke en haast onbegrijpelijke werkkraacht verdient vanzelfsprekend de grootste eerbied. Men vraagt zich onwillekeurig af of dit fantastische rythme in de productie niet noodzakelijkerwijze aanleiding zou moeten geven tot slordigheid en oppervlakkigheid. Wanneer op sommige plaatsen voorzeker de stijl van deze boeken wel beter had kunnen verzorgd zijn en fijner geslepen, is toch het geheel van het werk van dusdanige aard dat het een oprechte bewondering moet afdwingen voor de ontzaglijke kennis van de auteur en voor de zeer persoonlijke en originele wijze waarop hij zijn boeken heeft uitgewerkt.

Het eerste van de drie thans verschenen delen heeft betrekking op de verhandeling van het rechtsgeding : de rechtsingang, de incidentele vordering, de vertegenwoordiging ter zitting, de verweerschriften en excepties, de afstand van het geding, de sluiting en de heropening der debatten, de incidenten ter zitting, de regeling van het rechtsgebied, de wraking van een rechter en verder de bijzondere regelen voor de speciale rechtsmachten. Alleen de inventaris van alle bestaande wettelijke bepalingen op deze verschillende gebieden, met de vermelding van de bijzonderste rechtspraak die de toepassing ervan heeft uitgelokt, is reeds een geweldige prestatie. Doch de schrijver vindt gelegenheid om te midden van deze overvloed van gegevens steeds zeer persoonlijke inzichten te ontwikkelen, die de studie van het behandelde onderwerp verrijken en, wanneer de besluiten van sommige stellingen voorzeker aanleiding kunnen geven tot debat, zijn ze steeds geadstrueerd op goede gronden en er zal in de rechtspraktijk terdege rekening mee moeten gehouden worden.

Het tweede deel heeft betrekking op de bewijsoverlevering : ondervraging over feiten en vraagpunten; persoonlijke verschijning; plaatsbezoek; enkwet; expertise; onderzoek van valsheid in geschriften, inschrijving van valsheid, bekentenis en eed.

Zoals de auteur het in de inleiding van zijn eerste deel onderlijnt is de bewijsoverlevering een van de belangrijkste hoofdstukken der procedure doch tevens ook datgene dat het minst grondig bestudeerd is geworden. Tot dit grondig onderzoek wordt in dit lijvig deel van het werk overgegaan en wie het boek doorleest wordt haast op elke bladzijde getroffen door pikante opmerkingen, door persoonlijke bedenkingen en door originele bewijsvoeringen.

Het derde deel is gewijd aan de bijzondere rechtspleging en hier heeft de schrijver, volledig afwijkend van de orde van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, de meest verscheiden procedures samen gebundeld. Deze samenbundeling gebeurde op grond

van het feit dat al deze rechtsplegingen afwijken van de gewone vorm die in het wetboek is voorzien.

Een opsomming van de behandelde onderwerpen toont zulks duidelijk aan : openbare akten, huwelijk, scheiding, ontzetting, nationaliteit, zakenrecht, ont-eigening, concordaat, falings, belastingen, kieszaken, kosteloze rechtspleging, nalatenschappen, burgerlijke partij, rechtspleging op verzoekschrift, komen achter-eenvolgens aan de beurt.

De vraag stelt zich hierbij of de keuze van de schrijver een gelukkige geweest is, want hij had natuurlijk nog talrijke andere rechtsplegingen als afzonderlijke hoofdstukken aan zijn boek kunnen toevoegen. Behoort de rechtspleging in kieszaken en belastingen niet thuis in het administratief recht en deze betreffende de nationaliteit in het publiek recht?

Er zijn voorzeker sterke redenen om de keus van Mr van Lennep te beamen, daar hij zich ongetwijfeld heeft laten leiden door de dagelijkse praktijk van onze rechtbanken en hoven, waar de bijzondere procedures, die hij behandelt, ook wanneer ze minder onmiddellijk verwant zijn met het burgerlijk procesrecht, regelmatig hun toepassing vinden.

De drie tot nu toe verschenen delen zijn uitgewerkt geworden naar een vast criterium dat trouwens door de auteur in de inleiding scherp wordt omlijnd. Het is de auteur te doen uit de wet, de doctrine en de jurisprudentie de grondbeginselen af te leiden waarop onze procedure gebouwd is en deze als stelregel te formuleren. Mr van Lennep voegt er aan toe dat hij deze taak wil verwezenlijken volkomen afgezien van de verklaring en de motivering dezer stelregelen. Het zal velen, die het werk van Mr van Lennep zeer hoog op prijs stellen, spijten dat hij gemeend heeft volkomen van verklaring en motivering der aangewende stelregelen te moeten afzien. Inderdaad, wanneer de inventaris der positieve regelen van het allergrootste belang is, hebben voorzeker de verklaring en de verantwoording van deze regelen, de studie van hun historische ontwikkeling en van hun evolutie, wetenschappelijke betekenis, die ook van aard is om de draagwijdte van de aangewende normen op helle wijze toe te lichten. Ware ook dit door de schrijver in zijn onderzoek betrokken, zou het werk nog aanzienlijk aan betekenis en waarde gewonnen hebben. Zoals het thans voor ons ligt is het echter een monument van blijvende betekenis, dat gerust kan geplaatst worden naast de grote veeldelige « *Traité de procédure* » van het buitenland.

* * *

Het administratief recht werd ook gedurende het vorig jaar niet verwaarloosd. Vermelden wij in de eerste plaats een werk van Mr Eugene Boon over « *De reglementaire bevoegdheid van de centrale administratie en van provinciale en gemeentelijke overheidsorganen* », dat werd gepubliceerd met een voorwoord van de Antwerpse stadssecretaris Dr K. C. Peeters. Na een eerste hoofdstuk waarin Mr Boon het wezen van de reglementaire bevoegdheid bestudeert, de verhouding nagaat tussen reglement en wet, zowel onder formeel als onder materieel oogpunt, gaat hij na welke publiekrechtelijke organen de reglementaire bevoegdheid bezitten, zowel in het domein van de centrale administratie als in dit van provincie en gemeente en van de gedecentraliseerde rijksinstellingen. Vele gegevens, die verspreid liggen in talrijke verhandelingen over administratief recht, zijn hier systematisch geordend en tot helderheid gebracht.

In volgende hoofdstukken wordt gehandeld over de

bekendmaking van de reglementaire voorschriften en over het ogenblik waarop de reglementen van kracht worden, alsook over de sancties op de overtredingen en de waarborgen der reglementaire beschikkingen, waarbij de bevoegdheid en de rechtspraak van de Raad van State in dit verband worden besproken.

In een bestek van een honderdtal bladzijden heeft Mr Boon zeer talrijke en belangrijke gegevens samengebracht en zowel voor de theorie als voor de praktijk zal dit werk van belang zijn.

Meer vulgariserend is het boekje dat de Heer F. Morissens wijdt aan «*Het statuut van het rijks-personeel*». Dat er naast enkele zeer gekende Franse commentaren van het K.B. van 2 October 1937 en de aanvullende besluiten ervan thans ook een Nederlands commentaar ter beschikking staat van de belanghebbers is een verheugend feit.

Vermelden wij enkel volledigheidshalve in het kader van het administratief recht een paar eveneens vulgariserende werken, namelijk datgene van D. Van Parijs, «*Wat moet ik van sociale wetten kennen?*» waarin op zeer bevattelijke wijze de weg gewezen wordt in de doolhof der sociale wetten en waarvan de uitgave op geperforeerde bladzijden toelaat deze zeer wisselende stof steeds aan te vullen en bij te houden.

Verder het boek van Jos Delsaerdt, «*De vergoeding voor tijdelijke ongeschiktheid tot werken met tabellen en berekeningen*» die de toepassing der wet op de arbeidsongevallen in aanzienlijke mate vergemakkelijken.

In de reeds hoger vermelde preadviezen van «De vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland» mogen wij op administratiefrechtelijk gebied de uiteenzetting niet vergeten van Prof. André Mast en Dr Karel Mees, beiden lid van de Raad van State, over «*De autonomie van de Belgische gemeenten in verband met de regeling van haar belastingheffing en haar financiële verhouding tot het Rijk*», een zeer actueel vraagstuk waarbij de auteurs zich niet beperken tot een uiteenzetting van de wettelijk bestaande toestand, zoals hij in de laatste jaren gegroeid is, maar waarin ze ook deze toestand beoordelen en richtlijnen geven betreffende het behandelde vraagstuk.

* * *

Al is het door een historicus geschreven, mag het boek van de Heer A. C. F. Koch over «*De rechterlijke organisatie van het graafschap Vlaanderen tot in de 13^e eeuw*» in dit overzicht niet onvermeld blijven. De rechtsgeschiedenis behoort inderdaad evenzeer tot het recht als tot de wetenschap der geschiedenis zelf. Het boek van de Heer Koch gewijd aan een van de problemen onzer oudste Vlaamse rechtsgeschiedenis is een van de vele belangrijke producties gegroeid in de befaamde historische school der Gentse Universiteit. Het behoort ons niet de historische betekenis van het boek te onderlijnen, doch het kan geen jurist onverschillig laten dat meer en meer onze vooraanstaande jonge historici de geschiedenis van het recht verkiezen tot voorwerp hunner studie.

Prof. R. Dekkers, aan wie wij het belangrijk repertorium van alle oude rechtsboeken uit de lage landen «*Bibliotheca Belgica Juridica*» te danken hebben en die zulke stimulerende activiteit aan de dag legt op het gebied van de rechtsgeschiedenis, heeft in de «*Mededelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten*», een uiterst originele lezing laten verschijnen, getiteld «*Historische rechtswetenschap*». Aan de hand van

zeer persoonlijke voorbeelden toont hij de innige verwantschap aan tussen de rechtsreglen en het maatschappelijk leven der volkeren. Hij vindt hierin voortdurend een innerlijk verband, hetzij van ondergeschiktheid, hetzij van tegenstelling, en hij tracht uit dit alles zekere postulaten te winnen die de historische rechtswetenschap beheersen, namelijk dat de menselijke reacties steeds dezelfde blijven, dat de maatschappelijke omstandigheden waarin het recht ontluikt beperkt zijn en dus ook de juridische problemen, dat dezelfde omstandigheden steeds dezelfde reacties medebrengen en dat tenslotte de mens steeds logisch met zichzelf blijft en in zijn wetgeving geen tegenstrijdigheid duldt.

Toch concludeert de auteur niet tot een bepaald determinisme, want ook binnen het kader der gestelde postulaten blijft er nog een groot domein over voor de keus, de willekeur en het toeval, voor het onberekenbare.

Deze lezing geeft in haar beknopte vorm ontzaglijk veel te denken en zou niet enkel door de rechtshistorici, maar ook door alle juristen dienen overwogen te worden.

Ook in verband met de rechtsgeschiedenis dient de aandacht gevestigd op het zeer uitvoerig werk, van meer dan 700 bladzijden, dat gepubliceerd werd door de heren Ch. Laenens en L. Leemans, «*De geschiedenis van het Antwerps Gerecht*». De beide auteurs, griffiers bij de Antwerpse rechtbank, waren begonnen nasporingen te doen betreffende de uiterlijke wijze waarop de rechtsbedeling in het Antwerpse geschiedde en zij hadden een reusachtig materiaal vergaard betreffende de wijze waarop in het Antwerpse recht werd gesproken en aangaande de middelen die hierbij werden aangewend. Zo kwamen ze tot de personen die de rechtspraak uitoefenden en zij verzamelden alle gegevens betreffende magistraten van zetel en parket, leden van de balie, e.z.m., tot eindelijk hun werk uitgegroeid is tot de rechtsbedeling zelf en zij in hun boek uit alle mogelijke gepubliceerde bronnen al wat wetenswaardig is samenbrachten betreffende het Antwerpse rechtsleven van de oudste tijden tot in het jongste verleden.

Het is een boek dat een reusachtige som arbeid vertegenwoordigt, dat voor de Antwerpse juristen werkelijk passionant is, doch dat ook voor al degenen die in de Vlaamse provinciën op bevattelijke wijze op de hoogte willen gesteld worden van de evolutie van onze rechtsbedeling een zeer interessant boek is.

Het is prachtig uitgegeven en rijk geïllustreerd en het heeft dan ook, zoals te verwachten was, een zeer groot succes gekend.

* * *

Op rechtstheoretisch gebied dienen wij de lezing te vermelden van Prof. E. Van Dievoet, eveneens verschenen in de «*Mededelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten*», over het «*Levend recht*», dat bestaat en groeit en zelfs woekert buiten de teksten van de geschreven wet. Hoe verhouden zich tegenover dit levend recht de rechter, de rechtsgeleerde en de wetgever? De eerste, hoe groot zijn eerbied voor de tekst ook moge wezen, laat het levend recht binnen-sluipen in zijn beslissingen onder de bescherming van de tekst die toelaat rekening te houden met de gewoonten en ook onder het gezag der precedentes. De rechtsleer heeft als taak meer en meer het levend recht te bestuderen waar het zich b.v. voordoet in de vorm van adhesie-contracten en in de notariële praktijk. De wetgever tenslotte moet voorzichtig zijn en zo weinig mogelijk raken aan wat door de praktijk

en de gewoonte op voortreffelijke wijze geregeld is geworden.

Deze schitterende lezing, waarin wij andermaal de zo eigen scherpe stijl van Prof. Van Dievoet konden bewonderen en zijn klaar doorzicht in de fenomenen die de rechtspraktijk beheersen, is als het ware de synthese van een groot gedeelte van het juridisch werk dat door Prof. Van Dievoet in een lange en schitterende loopbaan werd voortgebracht.

* * *

Er weze nog een plaats gegund aan enkele uitgaven die niet zo onmiddellijk met het rechtsleven in verband staan, maar die toch de juristen zonder twijfel zullen interesseren.

In het groot werk, uitgegeven door het *Vlaams Economisch Verbond*, onder de titel « *Het Vlaams Bedrijfsleven* » waarin met een uitzonderlijke bevoegdheid een volledig beeld wordt opgehangen van alle takken van de economie in de Vlaamse provinciën, komen zeer talrijke hoofdstukken voor die onmiddellijk de rechtswereld aanbelangen. Deze prachtige uitgave doet eer aan het grote Vlaamse organisme dat er de verantwoordelijkheid van op zich nam en aan de medewerkers, die het hebben gemaakt tot een wetenschappelijke studie van ons Vlaams bedrijfsleven van uitzonderlijke betekenis.

Waar het vraagstuk van de hervorming van de Belgische staat op federalistische grondslag in de laatste tijd op intense wijze besproken is geworden dienen er twee brochures aangestipt, die dit vraagstuk behandelen. Het eerste van Mr F. Van der Elst, « *Het nationalisatieprobleem in België en het federalisme* » waarin de bijzondere gegevens betreffende dit vraag-

stuk met een brede documentatie worden uiteengezet, de ontwikkeling van de federalistische gedachte, de in het midden gebrachte ontwerpen van een federaal statuut voor België en waarin uiteindelijk een poging wordt gedaan om de argumenten welke tegen het federalisme worden aangevoerd te ontcrachten.

In tegenovergestelde zin gaf de Heer L. Kiebooms zijn brochure uit « *Eenheidsstaat of Federatie?* » waarin gepleit wordt voor het behoud van de huidige politieke eenheidsstaat in ons land.

Ten laatste zouden wij nog de aandacht willen vragen voor een boek dat wij met de groote piëteit hebben gelezen en dat gewijd is aan de nagedachtenis van onze zeer betreurde goede Antwerpse confrater Mr Jan Valvekens. Al degenen welke deze begaafde jurist, deze schitterende spreker, deze hoogstaande idealist en deze oprechte Vlaming gekend hebben zullen aan hem de allerdiepste herinnering bewaard hebben en zullen nog steeds in zich het schrijnend leed voelen om zijn vroegtijdig verscheiden. Vele vooraanstaande medewerkers hebben elk een bijzonder facet van de persoonlijkheid van Mr Jan Valvekens belicht. Naast de bezieler van de Vlaamse studenten, de katholieke idealist, de politicus, de mens en de Vlaming werd door Mr Emiel Ooms een hoofdstuk geschreven over de advocaat en door Mr L. Scheere over de rede-naar.

Het boek zal voor de Vlaamse juristen van deze dag, die allen, zonder onderscheid van philosophische overtuiging, voor Mr Jan Valvekens steeds de meest oprechte eerbied en de grootste genegenheid gevoeld hebben, een blijvend aandenken zijn aan deze schone figuur uit het Vlaamse rechtsleven.

René VICTOR.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 8 Mei 1953.

Voorzitter : M. Bail.

Raadsheer-verslaggever : M. Vandermeersch.

Eerste advocaat-generaal : M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten : Mrs. Van Leynseele en Hermans.

Hoger beroep van verstekvonnissen van de Vrederechter. — Ingang van de termijn van hoger beroep. — Eerst van de dag af, dat het verzet niet meer ontvankelijk is. — Het tweede lid van art. 443 Rv. is ook toepasselijk op verstekvonnissen van de Vrederechter.

Uit de aan art. 16 Rv. voorafgaande artikelen blijkt dat de wetgever slechts het hoger beroep op het oog heeft gehad tegen tussen verschenen partijen gewezen vonnissen. De daarop volgende titel III van het eerste Boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is aan de door de Vrederechters gewezen verstekvonnissen gewijd, doch houdt geen enkele bepaling in omtrent het hoger beroep tegen deze vonnissen.

Om de termijn van hoger beroep en het ogenblik waarop hij ingaat te bepalen moet de Rechter derhalve oordelen naar de regelen, door de wet gesteld voor het hoger beroep tegen verstekvonnissen van de Rechtbank van eerste aanleg, die de gewone rechter in eerste instantie is.

Krachtens deze regelen is de termijn van beroep dezelfde voor verstekvonnissen als voor vonnissen op tegenspraak; ten aanzien van verstekvonnissen gaat de termijn echter niet in op de dag van de betekening van het vonnis, doch eerst op de dag, dat het verzet niet meer ontvankelijk is (art. 443, lid 2, Rv.).

Onjuist is de mening dat, waar de wetgever bij art. 22 van het K. B. n° 300 van 30 Maart 1936 (art. 455 Rv.) het instellen van hoger beroep tegen voor verzet vatbare vonnissen heeft toegelaten zelfs gedurende de loop van de termijn van verzet, hij zijn bedoeling zou hebben te kennen gegeven een einde te maken aan de bijeenvoeging van de termijn van verzet en van die van hoger beroep. Immers, ware deze mening gegrond, dan zou de handhaving van lid 2 van art. 443 Rv. moeten aangezien worden als te wijten aan een onachtzaamheid van de wetgever.

De bedoeling van de wetgever is geweest door het handhaven van het tweede lid van art. 443 Rv. aan de bij verstek veroordeelde partij volkomen het recht van hoger beroep te laten, onverschillig of zij in verzet komt dan wel zich beraadt over de wenselijkheid om dit rechtsmiddel aan te wenden.

Knaepen t/ Snoeck en Eriksom.

Gelet op het bestreden vonnis op 19 December 1947 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, oordelend in hoger beroep;

Over het enig middel : schending van de artikelen

16 en 20 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, zoals die zijn gewijzigd bij artikel 1 van het Koninklijk Besluit van 30 Maart 1936, en van artikel 443 van dit wetboek, gewijzigd bij artikel 22 van voormeld Koninklijk Besluit, doordat het bestreden vonnis het hoger beroep, ingesteld op 15 Juli 1944 tegen een verstekvonnis van het Vrederecht dd. 31 Mei 1944, betekend op 14 Juni, te laat geschied verklaart, terwijl de termijn van verzet van drie dagen, bepaald in artikel 20 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, aan de termijn van beroep van een maand (artikel 16 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering) dient te worden toegevoegd, zodat het op 15 Juli 1944 ingestelde hoger beroep binnen de wettelijke termijn is geschied;

Overwegende dat het bestreden vonnis beslist dat de termijn van beroep van één maand, bepaald in artikel 16 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, ingaat ten dage van de betekening van het door de Vrederechter gewezen vonnis, zelfs wanneer dit vonnis bij verstek is gewezen en vatbaar is voor verzet;

Overwegende dat deze beslissing hierop is gegrond, dat door voormeld artikel 16 geen onderscheid wordt gemaakt tussen de vonnissen op tegenspraak en de verstekvonnissen en dat artikel 443, 2e lid, van hetzelfde Wetboek thans niet meer kan worden beschouwd als een algemene regel, die als zodanig op de door de Vrederechters gewezen vonnissen toepasselijk is, vermits de wetgever door de wijziging, welke hij bij artikel 22 van het Koninklijk Besluit n° 300 van 30 Maart 1936 in artikel 455 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft aangebracht, er op heeft gewezen, dat voortaan de termijnen van verzet en van hoger beroep niet vatbaar zijn voor bijeenvoeging;

Overwegende enerzijds dat artikel 16 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in dit Wetboek is opgenomen in titel II «Over de terechtzittingen der Vrederechters en de verschijning der partijen»;

dat uit de tekst van de artikelen, die aan artikel 16 voorafgaan, blijkt dat de wetgever in dat artikel slechts het hoger beroep op het oog heeft gehad tegen tussen verschenen partijen gewezen vonnissen; dat ten slotte de volgende titel van boek I, eerste deel, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering aan de door de Vrederechters bij verstek gewezen vonnissen is gewijzigd, doch geen enkele bepaling inhoudt aangaande het hoger beroep tegen deze vonnissen;

Overwegende derhalve dat om de termijn van hoger beroep tegen deze vonnissen en het ogenblik waarop hij ingaat te bepalen, de rechter zich gedragen moet naar de regelen, door de wetgever gesteld ten aanzien van het hoger beroep tegen de verstekvonnissen van de Rechtbank van eerste aanleg, die de gewone Rechter in eerste aanleg is;

Overwegende dat krachtens deze regelen de termijn van beroep dezelfde is voor een vonnis bij verstek als voor een vonnis op tegenspraak, maar dat, ten aanzien van een verstekvonnis de termijn ingaat niet vanaf de betekening van het vonnis, doch pas van de dag af, waarop het verzet niet meer ontvankelijk is (Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, artikel 443);

Overwegende dat de termijn van beroep tegen een door de Vrederechter bij verstek gewezen vonnis één maand bedraagt, te rekenen van de dag af, waarop verzet tegen dit vonnis niet meer ontvankelijk is (artikelen 16 en 443 van hetzelfde Wetboek);

Overwegende anderzijds, dat het bestreden vonnis ten onrechte beweert dat, waar de wetgever bij artikel 22 van het Koninklijk Besluit n° 300 van 30 Maart 1936 het instellen van het hoger beroep tegen verstekvon-

nissen zelfs gedurende de loop van de termijn van verzet heeft toegelaten, hij zijn bedoeling heeft te kennen gegeven een einde te maken aan de bijeenvoeging van de termijn van verzet en van de termijn van hoger beroep;

Overwegende immers dat, ware deze bewering gegrond, het handhaven van lid 2 van artikel 443 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zou moeten aangezien worden als te wijten aan een onachtzaamheid van de wetgever;

Overwegende nochtans dat, zo dit lid 2 onmisbaar was wegens artikel 445 van het Wetboek van 24 April 1806, hetwelk het hoger beroep gedurende de termijn van verzet verbood, dit lid niet uitsluitend om die reden werd ingevoerd;

Overwegende dat artikel 645 oud van het Wetboek van Koophandel, alhoewel het hoger beroep veroorlovend gedurende de termijn van verzet, niettemin bepaalde dat de termijn om hoger beroep in te stellen tegen een door de Rechtbank van Koophandel bij verstek gewezen vonnis pas inging van de dag af, waarop het verzet niet meer ontvankelijk was;

Overwegende dat, afgezien van het tussen artikel 455 oud, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en artikel 443, 2° lid, van hetzelfde Wetboek bestaande verband, de bedoeling van de wetgever is geweest door laatstgenoemde bepaling de bij verstek veroordeelde partij de uitoefening van het recht van hoger beroep volkomen te laten behouden, onverschillig of zij verzet instelt dan wel of zij zich beraadt over de wenselijkheid om dit rechtsmiddel aan te wenden;

Overwegende dat het middel gegrond is;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden vonnis in zover daarbij het hoger beroep, door aanlegger ingesteld tegen het vonnis gewezen op 31 Mei 1944 door de vrederechter van het kanton Ledeberg, niet ontvankelijk werd verklaard en over de kosten uitspraak werd gedaan;

Beveelt dat dit arrest zal worden overgeschreven in de registers van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent en dat melding er van zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de kosten;

Verwijst de zaak naar de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde, rechtdoende in hoger beroep.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 8 Juni 1953.

Zetel : MM. Vranckx, voorzitter-verslaggever,
Mast en Buch.

Auditoraat : M. Maroy, auditeur.

Advocaat : Mr Dhooge.

Raad van State. — Geschil herstelvergoeding. — Buitengewone schade.

Wanneer de uitvoering der werken die bedoeld zijn om de openbare wegen aan de vereisten van het algemeen belang aan te passen, de bestemming hindert welke de eigenaars van aanpalende gronden aan hun eigendom wensen te geven, kan die hinder slechts tot vergoeding aanleiding geven, zo het er uit volgende nadeel de gewone lasten overtreft die aan de werking der openbare diensten verbonden zijn.

In het onderhavige geval wordt de waardevermindering van gronden ingevolge het verhogen van de

openbare weg, waartoe zij toegang hadden, gedeeltelijk goedge maakt door de verbetering van de openbare weg en van het verkeer. De vergoeding, die naar billijkheid aan de eigenaar dient toegekend te worden, moet op grond van die overweging verminderd worden.

N.V. Etablissements Ed. Block t/ Belgische Staat
(Minister van Openbare Werken).

Gezien het verzoekschrift d.d. 30 April 1951;

.....
Gelet op het arrest van de 4e Kamer van de Raad van State d.d. 8 Juli 1952, waarbij de heer G. Audoor als deskundige wordt aangesteld en zijn opdracht wordt bepaald;

Gezien het verslag van het deskundig onderzoek;

Overwegende dat de staat van onkosten en ereloon van de aangestelde deskundige op 7.717,70 frank werd begroot;

.....
Overwegende dat verzoekster, op grond van art. 7 van de wet van 23 December 1946, vraagt dat de Raad van State zou adviseren dat zij een buitengewone schade heeft geleden door het afschaffen van de openbare weg langsheen haar eigendommen, gelegen Burgemeester Blockstraat, te Gentbrugge, en door het aanleggen van de glooiing voor de brughelling; dat, volgens haar, deze schade dient beraamd te worden op 656.000 frank; dat verzoekster, bij aangetekend schrijven gericht tot de Minister van Openbare Werken, een schadevergoeding vroeg van 656.000 frank en daarop bij brief van 2 Maart 1951 weigerend werd geantwoord;

Overwegende dat de in Mei 1940 opgeblazen brug over de Schelde bestond uit twee vaste delen en een draaiend deel en een breedte had van 5 m.: een rijweg van 3 m. en twee voetpaden van 1 m.; dat zij werd vervangen door een vaste brug, opgetrokken in gewapend beton, die een breedte heeft van 13,50 m.: een rijweg van 7,50 m. en twee voetpaden van 3 m.; dat deze brug de Burgemeester Blockstraat (Gentbrugge) verbindt met de Gentbruggestraat (Sint-Amandsberg); dat het eigendom van verzoekster gelegen is tussen de Burgemeester Blockstraat en het jaagpad langsheen de Schelde, en een uitgang heeft van 10 m. breedte in de Kerkstraat, op een afstand van 41 m. van de Burgemeester Blockstraat; dat dit eigendom voorheen van 1,50 m. tot 2 m. onder het peil lag van de Burgemeester Blockstraat, en door de aanleg der nieuwe brug thans van 1,50 m. tot 4,10 m. onder dit peil ligt;

Overwegende dat de deskundige besluit dat alleen het gedeelte grond met front langs de Burgemeester Blockstraat als bouwgrond kon worden beschouwd en het overige als nijverheidsgrond moest worden aangezien; dat dit ook het inzicht moet zijn geweest van de eigenaar die verschillende loten langs de Burgemeester Blockstraat verkocht, maar in de Kerkstraat een perceel van 10 m. breedte behield om als uitgang voor de achtergronden te dienen; dat dan ook tot op een bepaalde diepte de grond als bouwgrond kon beschouwd worden;

Overwegende dat de deskundige, steunende op de vergelijkingspunten welke de verkoop van gronden in de omgeving bieden, de waardevermindering voor het gedeelte langs de Burgemeester Blockstraat op een diepte van 21,50 m. op 200 frank per vierkante meter schat; dat hij aldus besluit tot een totale waardevermindering van 371.000 frank;

Overwegende dat deze raming niet voldoende rekening houdt met het feit dat ook vóór de aanleg der

nieuwe werken het eigendom van verzoekster van 1,5 m. tot 2 m. beneden het peil lag van de straat; dat het aanleggen van een toegangsweg op het eigendom van verzoekster mogelijk blijft zodat dit eigendom als bouwgrond kan gevaloriseerd worden en de eigenaar dus slechts een verlies zou ondergaan dat beperkt wordt tot de waarde van de strook die als straat moet dienen; dat de nieuwe brug het verkeer in de wijk heeft vergemakkelijkt en een verkorte verbinding is tussen de steenwegen op Antwerpen en Dendermonde; dat ook verzoekster, die benevens de percelen land sectie B, n° 28 r2 en sectie B, n° 28 p2, een stoomvellenververij heeft in dezelfde wijk op een oppervlakte van 6.239 m², voordelen haalt uit de vergemakkelijking van het verkeer;

Overwegende bovendien dat de gemeentebesturen als plicht hebben de openbare wegen aan te passen aan de vereisten van het algemeen belang en dat, wanneer de uitvoering dezer werken de bestemming hindert welke de eigenaars aan hun eigendom wensen te geven, deze hinder niet noodzakelijk tot vergoeding aanleiding kan geven; dat alleen de nadelen, die de gewone lasten overtreffen die uit de werking der openbare diensten voortspruiten, aanleiding kunnen geven tot een vraag tot vergoeding steunde op artikel 7 van de wet van 23 December 1946;

Overwegende dat in die omstandigheden het billijk ware aan verzoekster een vergoeding toe te kennen van 50.000 frank,

Adviseert :

Artikel 1. — Het past aan verzoekster een vergoeding toe te kennen van 50.000 frank.

Artikel 2. — Het past dat de kosten, begroot op de som van 8.017,70 fr. hetzij 300,— fr. als recht voor het inleidend verzoekschrift en 7.717,70 fr. voor onkosten en ereloon van de deskundige, gedragen worden voor de helft door verzoekster en voor de andere helft door de Staat.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 12 December 1951.

Voorzitter : M. De Potter.

Raadsheren : M.M. J. Rutsaert en Halleman.

Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Onrechtmatige overheidsdaad. — Niet-aansprakelijkheid van de Staat voor de onrechtmatige daad van een zijner organen, handelende buiten de kring van zijn functie. — Wel aansprakelijkheid van de Staat voor daad van een zijner organen, handelende in uitoefening van zijn functie. — Bevoegdheid van de Rechter om kennis te nemen van een vordering tot herstel der door overheidsorganen onrechtmatig veroorzaakte schade, indien een burgerlijk recht gekrenkt is.

De Staat is niet aansprakelijk voor de schade, veroorzaakt door de onrechtmatige daad van een zijner organen, handelend buiten de grenzen van zijn functie; in dat geval is alleen het orgaan persoonlijk aansprakelijk.

Indien het orgaan daarentegen gehandeld heeft in uitvoering van zijn functie, is naast hem de Staat aansprakelijk.

Een militair, die krachtens opdracht van een superieur een vrachtwagen opeist, is niet gerechtigd tevens de in die wagen geladen goederen (i.c. rook-

waren) weg te nemen, tenzij hij mocht bewijzen dat, gezien de aard der lading en van het voertuig, in verband met de bijzondere spoed der opeising of de omstandigheden van tijd en plaats de lading diende aangezien te worden als een accessorium van de wagen, zodat zij het lot daarvan moest volgen.

De Rechter is niet bevoegd het beleid van een officier te beoordelen, die in oorlogstijd een bevel geeft, maar is steeds bevoegd om te oordelen over de vraag of een orgaan van de Staat hetzij beide veroordeeld dienen te worden tot herstel van de schade, veroorzaakt door het krenken van een burgerlijk recht door een onrechtmatige daad van een orgaan.

Aangezien de ingeladen rookwaren i.c. niet kunnen beschouwd worden als accessorium van de vrachtwagen, heeft de betrokken officier onrechtmatig gehandeld en is tot herstel van de schade verplicht. Daar hij echter buiten zijn opdracht en de uitoefening van zijn functie heeft gehandeld, is de Staat niet aansprakelijk.

De chef van de dader heeft in zijn functie gehandeld, toen hij een gedeelte van de rookwaren aan zijn manschappen uitdeelde en slechts onvoldoende zorgde voor de bewaking van het overblijvende gedeelte der waren; voor de schadelijke gevolgen daarvan is de Staat wel mede aansprakelijk.

L. F. t/ L. C. en B. S.

Gezien het hoger beroep op 25 September 1945 regelmatig ingesteld tegen een vonnis dd. 9 Juli 1945 van de Rechtbank van eerste aanleg te Mechelen, betekend op 3 September 1945;

Gezien voormeld in regelmatige uitgifte voorgebracht vonnis;

Overwegende dat het beroep ontvankelijk is;

Gezien de hervatting van de rechtspleging door de M. L., die thans de B. S. vertegenwoordigt, in de plaats van de M. F., hervatting die op 21 October 1950 betekend werd aan de voor appellant gestelde pleitbezorger;

Overwegende dat op 14 Mei 1940 appellant, gemobiliseerd als onder-luitenant, van zijn batterij-commandant het bevel ontving zich met enkele manschappen naar Lier te begeven en aldaar een aantal auto-vrachtwagens op te eisen ten behoeve der batterij; dat hij vóór de winkel van zekere S. een vrachtauto aantrof, eigendom der firma V. E., maar geladen met rookwaren, toebehorende aan geïntimeerde «L. C. C.»; dat hij de vrachtauto op regelmatige wijze opeiste; dat niettegenstaande de beweringen van appellant vaststaat, dat S. erop aandrong de koopwaren te mogen afladen, maar dat luitenant F. weigerde hierop in te gaan; dat zulks voldoende blijkt uit de eensluidende verklaringen van S. en de getuige C.; dat men uit deze verklaringen overigens moet afleiden dat de luitenant wel degelijk de natuur der lading kende; dat appellant niettegenstaande het protest van de vertegenwoordiger van de eigenaar der rookwaren deze medenam, zonder hiertoe enige opdracht te hebben ontvangen en zonder enig bewijs af te geven; dat appellant de wagen en zijn lading ter beschikking stelde van zijn batterij-commandant, die een gedeelte der cigarettten onder zijn manschappen verdeelde, terwijl het grootste deel de daaropvolgende nacht vermoedelijk geplunderd werd door militairen van andere eenheden;

Overwegende dat hieruit voortvloeit dat het weg-nemen der rookwaren door appellant op onwettige wijze geschiedde; dat geïntimeerde, «L. C. O.»,

eigenaarster, gerechtigd is het herstel der schade, welke zij door deze onwettige daad geleden heeft, te vorderen;

Overwegende dat appellant op het ogenblik der feiten geen ondergeschikte was van de B. S.; dat hij, als onder-luitenant met het uitvoeren van bepaalde opdrachten belast, bij het uitvoeren dezer opdrachten een orgaan van deze S. was; dat de vraag, welke in deze zaak moet worden gesteld, de volgende is: dient de onwettige handeling, welke de schade veroorzaakte, beschouwd te worden als een foutieve uitvoering van een daad, welke het orgaan mocht uitvoeren, in welk geval de S. zou gehouden zijn de gevolgen te dragen van de handeling van zijn agent, of is ze een foutieve individuele handeling, welke deze agent uit hoofde van zijn eigenlijke bediening niet gerechtigd of verplicht was te volbrengen, dus een daad die niet de uitvoering was van een handeling, tot de functie zelf behorend, in welk geval de agent alleen persoonlijk verantwoordelijk kan gesteld worden;

Overwegende dat appellant door zijn batterij-commandant enkel belast werd met het opeisen van vrachtwagens; dat hem geenszins opdracht gegeven werd en hij de macht niet had rookwaren op te eisen, hetgeen appellant overigens volmondig toegaf vanaf zijn eerste verhoor nopens deze zaak;

Overwegende dat appellant in zijn stelling zou kunnen slagen, indien het zou bewezen zijn dat, gezien de aard der lading en van het voertuig, de bijzondere spoed der opeising of de omstandigheden van tijd en plaats, de lading diende aangezien te worden als een accessorium van de wagen, zodat zij het lot ervan moest volgen en de lossing aldus onmogelijk was;

Overwegende dat appellant ten onrechte aan de rechterlijke macht alle bevoegdheid wil ontzeggen om over deze omstandigheden te oordelen, beweerende dat de militaire overheid de enige rechter is over de handelingen van een officier, die in oorlogstijd een beslissing dient te nemen, o.a. omtrent het spoedeisend karakter van een opeising;

Overwegende dat deze stelling niet aanvaard kan worden; dat voorzeker de hoven en rechtbanken de inzichten van een legerbevelhebber, die in oorlogstijd een bevel geeft, niet kunnen beoordelen en niet de macht hebben na te gaan of dit bevel goede of slechte uitwerksels had, in verhouding tot het beoogde doel en de aangewende middelen; maar dat zulks geenszins belet dat de rechterlijke macht steeds bevoegd is om na te gaan of hetzij de S., hetzij een agent van de S., hetzij beide, veroordeeld dienen te worden om de schade te herstellen, welke een door hen gepleegde onwettige daad heeft veroorzaakt door het krenken van een burgerlijk recht;

Dat zulks te meer het geval is, wanneer juist dient te worden onderzocht of de agent, die bedoelde daad heeft verricht, al of niet in de uitoefening zijner bediening was;

Overwegende in feite dat de lading gemakkelijk uit de wagen gehaald kon worden; dat uit de omstandigheden der zaak blijkt dat er tijd genoeg was om te lossen; dat appellant ten andere, alvorens naar zijn cantonnement terug te keren, nog andere wagens moest opsporen en opeisen; dat alleszins de vrachtwagen om te kunnen aangewend worden tot het gebruik, waarvoor hij bestemd was, toch moest afgeladen worden;

Overwegende dat de rookwaren dus niet als het accessorium van de vrachtwagen kunnen aangezien worden; dat door deze weg te nemen appellant gehandeld heeft buiten de hem gegeven opdrachten of de macht, welke hij bezat; dat hij niet in de uitoefening

zijner functie was en dat het slechts door misbruik van macht is dat de koopwaar werd medegenomen; dat de B. S. in casu dus voor het wegnemen zelf niet aansprakelijk is;

Overwegende dat appellant nog aanvoert dat, moest hij de rookwaren niet medegenomen hebben, deze toch geplunderd geweest zijn; dat dergelijke veronderstelling echter niet kan opgaan, vermits toch geenszins bewezen is dat S. geen middel zou gevonden hebben om de waar in veiligheid te brengen;

Overwegende dat beroep F. de B. S. in vrijwaring gedagvaard heeft;

Overwegende dat deze vordering gegrond is in zoverre zij op het feit steunt, dat na het onregelmatig inbezitnemen van bedoelde koopwaar door beroeper, zijn legeroverste (commandant zijner eenheid) deze in ontvangst nam om ze daarna gedeeltelijk aan zijn manschappen uit te delen, terwijl een ander deel, bij gebrek aan gepaste bewaking, gestolen werd en spoorloos verdween;

Overwegende dat de commandant werkelijk handelde als orgaan van de S. en daden verrichtte, die hij uit hoofde van zijn eigenlijke bediening of functies gerechtigd was te volbrengen, toen hij de door beroeper gebrachte koopwaar in ontvangst nam om ze gedeeltelijk aan zijn manschappen uit te delen, menende dat de cantine-dienst deze uitgave gemakkelijk dragen kon, alsook toen hij zekere bewakingsmaatregelen trof, die nochtans ontoereikend zijn gebleken, om de nog niet uitgedeelde koopwaren te laten bewaken;

Overwegende dat de S. deswege verantwoordelijk is, daar hij niet gerechtigd was zich door middel van een zijner organen in het bezit te stellen van koopwaren, aan een derde toebehorende, zonder de aan laatstgenoemde uit dien hoofde toekomende vergoedingen uit te betalen; dat de S. bovendien ook verantwoordelijk is, omdat na het in ontvangst nemen van de koopwaar door de commandant van de eenheid van beroeper, een behoorlijke bewaking niet werd uitgeoefend of de nodige maatregelen niet getroffen werden om de diefstal van bedoelde goederen te voorkomen of te beletten; dat voormelde commandant immers bekend dat zekere manschappen een dreigende houding hadden aangenomen om sigaretten te verkrijgen en revolvers getrokken werden om ze te doen heengaan; dat 's nachts niettemin slechts één man met de bewaking belast werd, en laatstgenoemde, ook orgaan van de S., handelde in de uitoefening zijner functie, zijn taak op ondoeltreffende en gebrekkige wijze vervulde, gezien hij niets van de gepleegde diefstal bemerkte;

Overwegende dat de aldus aangehaalde feiten door het onderzoek van de zaak voor het Hof bewezen zijnde, er geen reden bestaat om in te gaan op het door beroeper «zeer subsidiair» voorgestelde bewijs door alle midelend van recht, getuigen inbegrepen;

Overwegende dat de B. S. dienvolgens beroep F. heeft te vrijwaren tegen de veroordeling tot schadevergoeding ten zijnen laste uitgesproken;

Overwegende dat de eerste rechter terecht een deskundig onderzoek bevolen heeft om de waarde van de litigieuze koopwaren te bepalen; dat de benadeelde partij overigens enkel de bevestiging van het bestreden vonnis vordert;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 Juni 1935, dat werd toegepast;

Gehoord de heer advocaat-generaal Mahaux in zijn gedeeltelijk eensluidend advies, ter openbare zitting gegeven;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond in zoverre de eerste rechter beroeper van zijn eis in vrijwaring heeft afgewezen en hem tot de kosten van deze eis veroordeeld heeft; doet in zover het vonnis a quo te niet.

Wijzigende, zegt voor recht dat de B. S. (beroepene) gehouden is beroeper te vrijwaren voor de schadevergoeding, waarvoor hij door het vonnis a quo aansprakelijk wordt gesteld;

Veroordeelt de B. S. (beroepene) tot de kosten van de eis in vrijwaring;

Bevestigt voor het overige het bestreden vonnis;

Veroordeelt beroeper tot de kosten van hoger beroep met uitzondering van die, welke op de eis in vrijwaring betrekking hebben.

HOF VAN BEROEP TE GENT

3e Kamer. — 13 Februari 1953.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: M.M. Vanden Abeele en Santenaire.

O.M.: M. Vanhoonacker.

Advocaten: Mrs. Van der Veeren en Goffin.

Strafrecht. — Te koop aanbieden van boeken, waarin afbeeldingen voorkomen, die aanstotelijk zijn voor de eerbaarheid. — Regelmatigheid van huiszoeking en inbeslagneming. — Bevoegdheid van de Correctionele Rechter. — Vereisten voor de toepasselijkheid van art. 383, lid 1, W.v.S.

De inbeslagneming van bedoelde boeken is regelmatig geschied door de adjunct-politiecommissaris, behoorlijk gemachtigd door de politiecommissaris ingevolge opdracht van de Procureur des Konings, die krachtens artikel 22 Sv. belast is met de opsporing van wanbedrijven. De huiszoeking is enkel gedaan in de voor het publiek toegankelijke boekwinkel, waartoe de politie steeds toegang heeft krachtens het Decreet van 19/22 Juli 1791.

De bijzondere delegatie, voorgeschreven bij de wet van 20 April 1874, artikel 24, was ten deze niet nodig, daar het ging om de inbeslagneming, niet van papieren in de zin van deze wet (nl. papieren met een geheim, intiem en privaat karakter of zaken-papieren), maar van een koopwaar, die in het publiek verspreid wordt.

De correctionele Rechter is bevoegd om kennis te nemen van feiten, waarbij het voor de eerbaarheid aanstotelijke karakter van in een boek voorkomende afbeeldingen moet worden beoordeeld, wanneer deze afbeeldingen, op zichzelf beschouwd, afgezien van de begeleidende tekst, in strijd zijn met de goede zeden.

Als in strijd met de goede zeden moeten worden aangezien afbeeldingen, die geschikt zijn om de sinnelijkheid te prikkelen, ter beoordeling waarvan men zich moet stellen in de plaats van de gemiddelde man van onze tijd en streken.

Het feit dat bedoelde afbeeldingen voorkomen in niet opengesneden boeken, is onverschillig voor het bestaan van het wanbedrijf, daar de binnenkant van een niet-opengesneden boek niet geheel aan de nieuwsgierigheid van de klant onttrokken is.

Voor de toepasselijkheid van artikel 383, lid 1, W. v. S., is niet vereist dat de voor de eerbaarheid aanstotelijke afbeeldingen zichtbaar ten toon gesteld zijn.

Een boekhandelaar is verantwoordelijk voor de

keuze van de boeken en afbeeldingen, die hij te koop aanbiedt.

O. M. t/ Corman.

Overwegende dat verdachte en het Openbaar Ministerie tijdig en regelmatig in hoger beroep zijn gekomen;

A. — *Over de telastlegging A :*

Overwegende dat verdachte op voet van artikel 383, lid 1, van het Wetboek van Strafrecht, vervolgd wordt om met de goede zeden strijdige prenten en beelden, voorkomende op of in de boeken « Le Dictionnaire de l'Amour », « Pages d'Amour » en « Premières leçons d'Amour » uitgesteld of verspreid te hebben, afgezien van de begeleidende tekst;

Over de regelmatigheid van de inbeslagneming :

Overwegende dat er in deze geen enkele onregelmatigheid is gepleegd betrekkelijk de inbeslagneming van voornoemde boeken;

Overwegende dat inderdaad de adjunct-politiecommissaris Ongenaardt Victor, Officier van de gerechtelijke politie, behoorlijk gemachtigd door de politiecommissaris van Knokke/Zee en ingevolge opdracht van de heer Procureur des Konings te Brugge, die krachtens artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering belast is met de opsporing der wanbedrijven, tot voormelde ambtsverrichting overgegaan is op 15 Jan. 1951 in de boekwinkel, gehouden door verdachte aan de Kustlaan te Knokke;

Overwegende dat de huiszoeking enkel gedaan werd in de voor het publiek toegankelijke boekwinkel, alwaar krachtens het Decreet van 19/22 Juli 1791 de politie steeds toegang heeft; dat bovendien, in zover het nodig mocht blijken, de adjunct-politiecommissaris vanwege mejuffer Derleyn Paula, in dienst van verdachte, die slechts af en toe naar Knokke kwam en op dit tijdstip voor een paar maanden in Frankrijk verbleef, volledige toelating had bekomen om een huiszoeking te verrichten;

Overwegende dat de bijzondere delegatie, voorgescreven bij de wet van 20 April 1874, artikel 24, ten deze niet nodig was, daar het ging om de inbeslagneming, niet van papieren in de zin van voormelde wet (nl. papieren, met een geheim of intiem en privaat karakter, of zaakgeschriften) maar eenvoudig van een koopwaar, die in het publiek verspreid wordt;

Over de bevoegdheid :

Overwegende dat de Correctionele Rechtbank wel degelijk bevoegd is tot kennismaking van feiten waarbij het voor de eerbaarheid aanstotelijk karakter van uitgestalde beelden of prenten, voorkomend in een boek, te beoordelen valt, wanneer deze afbeeldingen of prenten, op zichzelf beschouwd, afgezien van de tekst, strijdig zijn met de goede zeden (Cass., 18 Juli 1901, Pas. 1901, I, 337);

Te gronde :

Overwegende dat als strijdig met de goede zeden dienen te worden aangezien alle prenten en afbeeldingen, die er toe strekken ongezonde driften op te wekken en te prikkelen; dat, aldus, het naakte, voorgesteld in wulpe, prikkelende of dubbelzinnige houdingen als (op) obscene dienen te worden bestempeld en onder toepassing van artikel 383, 1e lid, vallen; dat om dit criterium te beoordelen men zich in de plaats moet stellen van de gemiddelde man van onze tijd en van onze streken;

Overwegende dat, van dit standpunt uit beschouwd en in onderhavig geval de boeken « Premières leçons d'Amour » en « Pages d'Amour », die in de boekwinkel van verdachte te Knokke/Zee voor de verkoop uitgesteld waren, zekere prenten bevatten, die wegens de wulpe, prikkelende en dubbelzinnige houdingen van de er op voorkomende naakte figuren « per se » obscene zijn;

Overwegende dat, wat het boek « Premières leçons d'Amour » betreft, verschillende zedenkwetsende, niet ondertekende afbeeldingen voornamelijk daarin voorkomen, aan de bladzijden 65, 109 en 155; dat in het boek « Pages d'Amour » voornamelijk de volgende door de schrijver, althans « alde » ondertekende en eveneens niet ondertekende afbeeldingen voorkomen op de omslag en de bladzijden 60, 86, 113, 126 en 189;

Overwegende dat het feit, dat bedoelde afbeeldingen voorkomen in niet opengesneden boeken, onverschillig is voor het bestaan van het wanbedrijf; dat het binnenste van een niet-opengesneden boek niet totaal aan de nieuwsgierigheid van de cliënt onttrokken is; dat anderszins niet vereist is voor de toepassing van artikel 383, lid 1, W. v. S., dat de met de goede zeden strijdige afbeeldingen of prenten zichtbaar ten toon gesteld zijn; dat trouwens de wet ten doel heeft het bederf der openbare zeden door de verspreiding van zedenkwetsende geschriften en afbeeldingen te beletten (Cass., 10 October 1887, Pas. 1887, I, 368); dat de verspreiding mogelijk is en de schending van de openbare zedelijkheid aanneembaar is, wanneer de in een niet-opengesneden boek voorkomende prenten te koop worden gesteld;

Overwegende dat verdachte bezwaarlijk kan beweren dat hij niet het opzet heeft gehad zedeloze afbeeldingen onder het publiek te verspreiden; dat hij verantwoordelijk is voor de keus van de boeken en prenten, die hij te koop stelt; dat, verder uit de verklaring van Kermaric (stuk 8) blijkt, dat Corman zelf de voor zijn handel bestemde boeken uitkiest en hij zich naar Parijs begeeft om er de boeken te kopen ten einde de voorraad opnieuw te assorteren; dat verdachte zonder twijfel wel degelijk kennis heeft moeten nemen van de aarde der in de betrokken boeken voorkomende afbeeldingen; dat hij dan ook wetens en willens heeft gehandeld;

Overwegende dat de humoristische tekeningen voorkomende op of in de inbeslaggenomen editie van de « Dictionnaire de l'Amour », alhoewel gewaagd, toch niet als obscene moeten worden beschouwd;

Overwegende dientengevolge dat door de behandeling en het onderzoek der zaak vóór het Hof het feit A ten laste van verdachte bewezen is gebleven, doch enkel wat betreft prenten of afbeeldingen, voorkomende in de boeken « Pages d'Amour » en « Premières leçons d'Amour »; dat het overige van het onder A te laste gelegde niet bewezen is;

Overwegende dat de straf door de eerste rechter uitgesproken overdreven is, dat er ten voordele van verdachte verzachtende omstandigheden voorhanden zijn, voortvloeiende uit de afwezigheid van vorige veroordelingen;

anderzijds rekening dient te worden gehouden met de omstandigheid, dat Corman, die een zeer belangrijke boekhandel drijft, slechts bijkomstig een zeer gering getal boeken met zedenkwetsende beelden te koop stelde; dat derhalve de door de eerste rechter uitgesproken straf dient te worden verminderd in de hierna bepaalde mate;

Over de telastlegging B :

Overwegende dat, wat betreft de wettelijkheid van

de inbeslagneming door de officier-commissaris bij de gerechtelijke opdrachten Van Wynsberghe André, van de boeken « Haras Humain » en « La Maitresse Noire » in de boekwinkel van verdachte te Oostende, dient te worden verwezen naar hetgeen hierboven op dit punt in verband met de telastlegging A is opgemerkt; dat deze twee boeken vrijwillig ter hand werden gesteld en er aldus geen enkele onregelmatigheid gepleegd is;

Overwegende dat de twee litigieuze boeken, waarvan gezegd wordt dat de omslag een oneerbare prent vertoont, die van aard is de verbeelding van kinderen beneden de zestien jaar te prikkelen, noch verkocht, noch uitgesteld zijn, noch op de openbare weg ten toon gesteld; dat immers de boeken volgens het proces-verbaal van de gerechtelijke politie binnen de winkel en niet aan het uitstalraam aangetroffen werden; dat derhalve de telastlegging B niet bewezen is;

Om deze redenen,

gelet op artikel 24 der wet van 5 Juni 1935, op artikel 85 van het Wetboek van Strafrecht, 211 van het Wetboek van Strafvordering en de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, met uitzondering van de artikelen 383, 5° en 386 bis W. v. S., hier niet van toepassing zijn, alle wetsbepalingen, welke door de heer Voorzitter op deze terechtzitting aangehaald zijn.

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak, ontvangt de ingestelde beroepen en erover beslis-

send;

doet te niet de bestreden beslissing;

Verwijst verdachte wegens de hem te laste gelegde feiten onder letter A, doch enkel wat betreft de prenten of afbeeldingen voorkomende op of in « Pages d'Amour » en « Premières leçons d'Amour », in een geldboete van 200,— frank; zegt dat bij toepassing van artikel 12, wet van 14 Augustus 1947 deze geldboete van 200,— frank met 90 deciemus verhoogd wordt en also gebracht op 2.000,— frank;

zegt dat bij gebreke aan betaling dezer geldboete binnen de tijd door de wet bepaald zij zal mogen vervangen worden door een gevangenisstraf van twee maanden;

Aangezien de gevangenisstraf te ondergaan als hoofdstraf twee jaar niet te boven gaat en de veroordeelde vroeger nooit tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie maanden is veroordeeld; dat er gronden zijn om aan te nemen dat de veroordeelde zich aan misdrijven, zoals deze waarvoor hij werd gestraft, niet meer zal schuldig maken;

Gelet op artikel 9 der wet van 31 Mei 1888, gewijzigd bij de wet van 14 November 1947;

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van het arrest zal geschorst blijven voor een termijn van vijf jaar, te rekenen van heden, uitgezonderd wat aangaat de veroordeling tot de kosten en dat deze veroordeling als niet bestaande zal geacht worden, indien de veroordeelde gedurende die termijn niet veroordeeld wordt tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan één maand;

Spreekt hem vrij voor het overige der telastlegging A en de telastlegging sub littera B;

Verklaart verbeurd de vier in beslaggenomen boeken « Premières leçons d'Amour » en het in beslaggenomen boek « Pages d'Amour », welke boeken eigendom zijn van verdachte en, in zover het de litigieuze prenten betreft, het voorwerp zijn van het wanbedrijf;

Beveelt de teruggave aan verdachte van al de overige ten deze inbeslaggenomen boeken;

Verwijst verdachte in de kosten van hoger beroep.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT

21 Januari 1953.

Voorzitter : M. Van Soest.

Rechters : M.M. Leen en Ghysen.

Advocaten : Mrs Knapen en Verhaaren.

Militaire opeisingen. — Slechts een officier in het Belgisch leger is daartoe bevoegd.

Een militair, die op het ogenblik van de opeising niet de rang had van officier in het Belgische leger, doch slechts onder-officier of candidaat-officier was, was tot de opeising niet bevoegd, ofschoon hij wellicht bij het Amerikaanse leger een bevoegdheid had, gelijk aan die van een officier in het Belgische leger.

Coenegrachts t/ Belgische Staat (Minister van Landsverdediging).

Herzien het vonnis van 16 November 1950, waarbij aan beroepene opgelegd werd de Rechtbank omstandig in te lichten omtrent de hoedanigheid, die de verbindingsagent Ganshof Van der Meersch had, toen hij tot de opeising overging en of hij, desvoorkomend wanneer hij zich daartoe gedwongen achtte, de verzekering kon hebben en geven dat zijn optreden door de Staat zou beaamd worden;

Overwegende dat uit de stukken door beroepene medegedeeld en onder meer uit een schrijven van de Adjudant-Generaal d.d. 26 December 1950 blijkt dat de opeisende militair op het ogenblik der opeising in het Belgische leger de graad niet had van officier, dat mag verondersteld worden dat hij slechts onderofficier of candidaat-officier was, dat het mogelijk is dat hij bij het Amerikaanse leger een bevoegdheid had gelijk aan die van een officier bij het Belgische leger;

Dat immers vaststaat dat eerst op 8 December 1945 bedoelde militair gesteld werd in de rang van lager officier; dat op 1 Februari 1946 hem deze rang is ontnomen en hij eerst op 18 Juni 1949 aanstelling ontving als tolk van eerste categorie met de rang van lager officier op datum van 4 Augustus 1945;

Dat de opeisende militair dus op geen enkel ogenblik het recht had tot opeisingen over te gaan voor rekening van het Belgisch leger (art. 6, reglement van Militaire opeisingen dd. 3 Mei 1939);

Dat het feit dat de opeising slechts van 9 Augustus 1945 tot 14 Augustus 1945, dus amper een vijftal dagen heeft geduurd er wel op wijst dat de verrichte daad op een vergissing berusten zou bij de opdracht gevende overheid of bij de uitvoerder; dat, aangezien de opeising nooit gediend heeft ten voordele van het Belgisch leger, dit laatste zelfs niet om billijkheidsredenen zou moeten bijdragen;

Overwegende dat het feit, dat de politie te St Truiden bijstand zou verleend hebben, nog niet bewijst dat zulks in opdracht is geweest van de Belgische Militaire Overheid, maar juist doet veronderstellen dat omdat de opeising voor een vreemde legeroverheid moest dienen de opeiser zich heeft laten begeleiden door een lid der Belgische Politie;

Overwegende dat terecht beroepene doet opmerken dat bij vergissing in het tussenvonnis is gezegd dat de opeising zou zijn geschied op het ogenblik van de achtervolging van de vijandelijke troepen door de Amerikaanse vliegeniers, terwijl zulks niet meer het geval was, daar de feiten zich niet hebben voorgedaan in 1944, maar in Augustus 1945, dus na de onvoorwaardelijke overgave van het Duitse leger;

Overwegende dat alzo vaststaat dat op het ogenblik van de opeising de opeiser niet de bevoegdheid had voor het Belgische leger opvolgingen te doen, dat hij zich normaal daartoe niet verplicht zag en dat hij op geen enkel ogenblik heeft kunnen vermoeden dat zijn optreden door de Staat zou beaamd worden;

Gelet op de voorschriften van de artikelen 2, 30 tot 37 der Wet van 15 Juni 1935, welke werden nageleefd;

Om deze beweegredenen :

en deze van de Eerste Rechter,

De Rechtbank, alle andere besluiten verwerpende, rechtdoende op tegenspraak, het vonnis van 16 November 1950 verder uitwerkende, verklaart het beroep ongegrond, bekrachtigt het eerste vonnis in al zijn beschikkingen en legt de kosten van beide instanties ten laste van beroeper.

NOOT: Het tussenvonnis van 16 November 1950 werd gepubliceerd in het R.W. 1950/1951, 625.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

17 Januari 1953.

Voorzitter: M. Kesteloot.
Advocaat: Mr. J. M. Moreels (Gent).

Huwelijk. — Vereisten voor het bevelen van de in art. 214 j. B. W. bedoelde maatregelen. — Betrekkelijk bevoegde Voorzitter. — Intrekking van vroeger door de Voorzitter gegeven bevelschrift.

Krachtens art. 214j B. W. is betrekkelijk bevoegd de Voorzitter van de Rechtbank van het arrondissement van de echtelijke woonplaats, d.i. waar de echtgenoten laatst gemeenschappelijk hebben geleefd.

De gedragingen van de echtgenoten, hoezeer zij ook zijn af te keuren, kunnen geen aanleiding geven tot voorlopige maatregelen krachtens art. 214j B.W., wanneer zij geen objectieve echtelijke stoornis verwekken en niet de belangen van de vrouw en van de kinderen in gevaar brengen.

Art. 214j B.W. laat niet toe een feitelijke scheiding tussen echtgenoten te bevorderen; steeds moet worden vermeden een dergelijke feitelijke toestand te bestendigen.

De betaling van onderhoudsgeld voor onbepaalde duur of de herziening voor onbepaalde duur van een vroeger vastgesteld onderhoudsgeld zijn niet spoedeisende voorlopige maatregelen en behoren dan ook niet tot de bevoegdheid van de Voorzitter der Rechtbank krachtens art. 214j B.W.

Daar blijkt dat partijen van het vroeger door de Voorzitter uitgevaardigde bevelschrift misbruik hebben gemaakt om hun feitelijke scheiding te bestendigen, dient dat bevelschrift ingetrokken te worden.

Dubois t/ Depuydt.

Gezien het verzoekschrift, ingediend dd. 9 Januari 1953 door Meester A. Goormachtigh, pleitbezorger bij deze rechtbank, namens Dubois Sylvère, echtgenoot van Depuydt Esther;

Gehoord dd. 15 Januari 1953 de partijen in hunne verklaringen;

Gelet op de bepalingen van de artikelen 2, 9 en 30 van de Wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

a) Overwegende dat het verzoek strekt over :

1) aan verzoeker de toelating te horen verlenen om kosteloos te procederen;

2) te horen bevelen dat de bewaking over de kinderen Marc en Anita aan verzoeker toevertrouwd wordt;

3) te horen beslissen dat het onderhoudsgeld, tot dusver vastgesteld op 3.000 frank, verminderd wordt tot 1.000 frank per maand vanaf 1 December 1952;

Overwegende dat verzoeker erkent een loon van 4.000 frank per maand te verdienen en dat slechts nog één kind op de negen ten laste van de ouders is; dat hij dan ook niet in staat van onvermogen verkeert en de toelating om in deze niet zeer kostbare rechtzaak kosteloos te procederen niet kan worden toegelaten;

Overwegende dat Wij krachtens artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek bevoegd zijn « ratione loci », vermits partijen laatst samen gewoond hebben te Blankenberge; dat volgens voormeld artikel de bevoegde voorzitter die is van de echtelijke woonplaats, zijnde de woonplaats, waar de echtgenoten laatst het gemeenschappelijk leven hebben gedeeld (Gent, 30 Juni 1949, Pas. II, 70/i);

Overwegende dat verzoeker aanvoert dat de Voorzitter dezer Rechtbank bij bevelschrift van 11 September 1947 aan zijn echtgenote machtiging heeft verleend om afzonderlijk te Blankenberge te wonen, haar de bewaking toevertrouwd heeft over zes minderjarige kinderen en hem heeft veroordeeld een maandelijks onderhoudsgeld van 3.000 frank aan zijn echtgenote te betalen; dat hij in feite sedert 23 September 1946 van zijn echtgenote gescheiden leeft;

Overwegende dat uit de verklaringen van partijen blijkt, dat zij beiden met deze feitelijke scheiding genoegen nemen en niets anders wensen dan deze te zien voortduren;

Dat zij zich in onze aanwezigheid akkoord verklaarden, dat het voor verzoeker aan zijne echtgenote te betalen onderhoudsgeld zou bepaald worden op 1.350 frank per maand vanaf 16 Januari 1953, dat verzoeker het kind Marc zou bewaken en verweerster het kind Anita, met dien verstande dat het kind Marc de moeder zou bezoeken de derde Zondag van iedere maand en het kind Anita de vader zou bezoeken de eerste Zondag van iedere maand;

Overwegende echter dat Wij van oordeel zijn dit akkoord te bekrachtigen noch de vraag van verzoeker in te willigen, doch integendeel het bevelschrift van de Voorzitter dezer rechtbank van 11 September 1947 eenvoudig in te trekken;

Overwegende inderdaad dat de gedragingen van de echtgenoten, hoe zeer zij ook af te keuren zijn, wanneer zij geen objectieve echtelijke stoornis verwekken en de belangen van de vrouw en van de kinderen niet in gevaar brengen, tot geen voorlopige maatregelen krachtens art. 214j van het Burgerlijk Wetboek aanleiding kunnen geven (De Page, Droit Civil, B, Complément T. I, n° 708bis); dat art. 214j voormeld niet toelaat een feitelijke scheiding tussen echtgenoten tot stand te brengen en steeds streng moet worden vermeden een dergelijke feitelijke toestand te bestendigen (Voorz. Hasselt, 1 April 1949, R.W. 1948-49, kol. 1336, Vande Velde-Winant « Les Enigmes de l'art. 214j C. C., J. T. 1950, blz. 301); dat trouwens noch de betaling van een onderhoudsgeld voor een onbepaalde duur noch de herziening voor een onbepaalde duur van een van een vroeger vastgesteld onderhoudsgeld een drin-

gende voorlopige maatregel is en dan ook niet onder Onze bevoegdheid krachtens art. 214j B.W. valt (Brusel, 10 April 1947, R.W. 1937-38, 850);

Dat in het onderhavige geval het gebeurlijk voor verzoeker te betalen onderhoudsgeld onder de bevoegdheid valt hetzij van de Vrederechter hetzij van de Rechtbank van eerste aanleg, ofwel bij toepassing van artikel 214b ofwel bij toepassing van art. 212 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat door een bekrachtiging van het door partijen getroffen akkoord omtrent het onderhoudsgeld door de echtgenote gevorderd en de bewaking van twee kinderen, alsook door een gebeurlijke veroordeling van verzoeker tot een verminderd onderhoudsgeld de feitelijke scheiding van de partijen voor de toekomst zou bestendigd worden; dat het verzoek bijgevolg moet verworpen worden;

Dat verder, gezien de ervaring bewezen heeft dat partijen van het bevelschrift, door de Voorzitter dezer rechtbank uitgevaardigd op 11 September 1947, misbruik hebben gemaakt om hun feitelijke scheiding tot heden te bestendigen, voormeld bevelschrift dient ingetrokken te worden;

Om deze redenen :

Wij, Voorzitter,

Wijzende krachtens artikel 214j van het Burgerlijk Wetboek,

Zeggen voor recht dat er geen aanleiding bestaat aan verzoeker toe te laten kosteloos te procederen; Verklaaren Ons bevoegd «ratione loci»;

Verwerpen als ongegrond het door Dubois Sylvere voornoemd ingediend verzoek;

Verklaren ingetrokken het bevelschrift van de Voorzitter dezer Rechtbank in dato 11 September 1947, betreffende voornoemde echtgenoten;

Veroordeelt elk der partijen tot de helft der kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

5e Kamer. — 9 Februari 1953.

Voorzitter : M. Rollier.

Rechters : M.M. Maffei en Van Hoogenbemt.

O. M. M. Vanderhoeft.

Advocaten : Mrs. Paul G. Seghers en Westerlinck.

Arbeidsongeval. — Onder het in artikel 6 van het K.B. van 28 September 1931, houdende coördinatie van de Arbeidsongevallenwetten, bedoelde basisloon is niet begrepen de bijdrage van de werkgever aan de R.M.Z., behalve het gedeelte daarvan, dat bestemd is voor het betaalde verlof, ten belope van 4 %.

Onder het in art. 6 van het K. B. van 28-9-1931, houdende samenordering der Arbeidsongevallenwetten, bedoelde basisloon is niet begrepen de bijdrage van de werkgever aan de R.M.Z., behalve het gedeelte daarvan, dat bestemd is voor het betaalde verlof, ten belope van 4 %.

Die bijdrage voor het betaalde verlof maakt inderdaad deel uit van het werkelijke loon en is in feite slechts een uitgesteld loon. Het slachtoffer van een werkongeval, dat niet meer in staat is te werken, verliest het voordeel van het bestaande verlof zonder enige compensatie.

Het niet begrijpen van de bijdrage voor ouderdomspensioen in het basisloon veroorzaakt aan het slachtoffer van een arbeidsongeval geen enkel ver-

lies, daar die bijdrage na hervatting van het werk, mogelijk berekend op een verminderd loon, door de werkgever verder betaald wordt. Het slachtoffer heeft dan recht op een forfaitair bepaalde rente gedurende zijn gehele leven en niet slechts voor de tijd, dat hij normaal tegen loon had kunnen werken.

Het niet begrijpen van de bijdrage tot verzekering tegen ziekte en invaliditeit, van die tot verzekering tegen werkloosheid en van die voor gezinstoelagen veroorzaakt evenmin enig verlies aan het slachtoffer van het arbeidsongeval.

Troch t/ N.V. L'Avenir Familial.

Gezien de stukken, waaronder het vonnis van de heer Vrederechter van het kanton Dendermonde, dd. 10 October 1952, in regelmatige uitgifte voorgebracht, waartegen J. Troch tijdig en regelmatig in beroep is gekomen;

De Rechtbank ontvangt het beroep en er over beslissende;

Overwegende dat J. Troch op 5 Juni 1951 het slachtoffer werd van een arbeidsongeval wijl hij in dienst was van de N.V. Brouwerij R. Van Roy & Co te Wieze, verzekerde van huidige geïntimeerde;

Overwegende dat bij vonnis a quo de eerste rechter de datum van consolidatie vaststelde op 15 Mei 1952, de graad van bestendige werkonbekwaamheid bepaalde op 10 % en een basisloon van 49.593,50 fr. aannam, waarop de wettelijke aan het slachtoffer ten goede komende vergoedingen hoeven berekend;

Overwegende dat beroeper de datum van consolidatie en het basisloon betwist;

1) Datum van Consolidatie :

Overwegende dat de eerste Rechter zijn beslissing steunde op het geneeskundig attest van Dr. De Wulf van St Gillis-Dendermonde, dd. 13 Mei 1952; dat beroeper als datum van consolidatie voorstelt 12 Juni 1952, doch volledig in gebreke blijft enig afdoend bewijs tot staving zijner zienswijze voor te brengen; dat de door hem voorgebrachte geneeskundige attesten van Dr. Steffens te Dendermonde dd. 12-6-1952 en van Dr. Van Caster te St Gillis-Dendermonde, dd. 13-6-1952 dienaangaande geen enkel afdoend element aanbrengen en niet van aard zijn de stelling van de eerste rechter te ontzenuwen;

2) Over het bedrag van het basisloon :

Overwegende dat, naar beroepers' beweringen, de patronale bijdrage van de R.M.Z. integrerend deel maakt van het basisloon, zodat ermede rekening dient gehouden bij de bepaling van de vergoeding voor arbeidsongevallen;

Overwegende dat, naar luid van art. 6 K.B. 28-9-1931, houdende samenordering der wetten van 24-12-1903, 3-8-1926, 15-5-1929, 30-12-1929 en 18-6-1930 op de vergoeding der schade voortspuitende uit de arbeidsongevallen, «onder loon dat tot grondslag strekt voor de vaststelling der vergoedingen, verstaan wordt het werkelijk loon dat, ingevolge de overeenkomst, de arbeider wordt toegekend gedurende het jaar dat aan het ongeval voorafging in de onderneming waarin het zich voordeed»;

Overwegende dat de patronale bijdrage aan de R.M.Z. ongetwijfeld ten bate van de werkmans een voordeel uitmaakt dat als tegenprestatie van de geleverde arbeid geldt en waartoe de werkgever gehouden is omwille van de arbeidsovereenkomst en krachtens de wet; dat op eerste zicht dus de patronale bijdrage

dient beschouwd als deel uitmakende van het basisloon (zie in die zin: Vrederechter Tienen, 27-8-1949; R. W. 1949, col. 263; Vrederechter Antwerpen, 4e kanton, 17-9-1952; R. W. 1952-1953, kol. 562 en volgende; Cass. Franc. 10-12-1948, Semaine Juridique, 20-1-1949, Tableaux de Jurisprudence, p. 9, alsook Raorts « Droit Social » 1948, p. 288);

Overwegende dat de Belgische wetgeving, evenals alle vreemde wetgevingen, — de Britse uitgezonderd — bij gebrek aan betere gegevens verplicht was het loon van het vorig jaar als basis voor de vergoedingen bij arbeidsongevallen aan te nemen ten einde een benaderende gemiddelde te bekomen; dat echter niet zo zeer het vroeger inkomen van het slachtoffer beoogd wordt, dan wel zo juist mogelijk te bepalen het loon dat het slachtoffer in de toekomst zou verdienen zonder het ongeval (zie Verslag der Centrale Commissie van de Kamer, Pasinomie, 1930, bl. 343 en 344); dat het basisloon door de wet aangenomen dus enkel als doel heeft zo nauwkeurig mogelijk het werkelijk verlies van het slachtoffer ingevolge arbeidsongeval uit te maken, om dan tot een forfaitaire billijke vergoeding te kunnen overgaan (zie in die zin de nota van Simonne David, onderaan Verbr. 21-10-1948, J. Trb. 1949, bl. 201);

Overwegende dat de patronale bijdrage voor de R.M.Z. een zeker procent van het contractueel loon bedraagt, en gestort wordt met het oog op de verzekering tegen de ouderdom, tegen de ziekte en werkonbekwaamheid; tegen de werkloosheid en verder met het oog op de familietoelagen en het betaald verlof;

Overwegende dat derhalve dient nagegaan of het eventueel weglaten van sommige of van al de onderdelen der patronale bijdrage uit het basisloon voor de arbeider enig werkelijk verlies betekent; dat enkel in dit geval en in deze mate de verschillende onderdelen van deze bijdrage in het basisloon dienen begrepen;

1° Bijdrage voor betaald verlof :

Overwegende dat, alhoewel de inrichting van het betaald verlof op zichzelf geen zekerheids- of veiligheidsmaatregel ten voordele van de arbeiders uitmaakt, de wetgever in 1944 de betaling dezer bijdrage niettemin om administratieve redenen bij de instelling der R.M.Z. heeft ingelijfd; dat Rechtsleer en Rechtspraak algemeen aannemen dat deze bijdrage, doch enkel tot beloop van 4 %, deel uitmaken van het werkelijk loon en in feite slechts een uitgesteld loon uitmaakt; dat het hier een verworven recht van de arbeider geldt, zoals ook volgt uit art. 7, al. 4 van het Regentsbesluit van 19-7-1949 en uit art. 1, al. 2 der Wet van 7-6-1949; dat het slachtoffer van een werkongeval, dat niet meer werken kan, zonder enige compensatie het voordeel van het betaald verlof verliest; dat deze bijdrage dus in het basisloon dient begrepen te worden tot beloop van 4 % (zie o.m. Paul Harion « La Nouvelle Législation relative aux congés annuels payés », uitgave Bruylant 1939, n° 133; nota van Fr. Dor. in de « Bulletin des Assurances » 1943, bl. 667; Beroep Gent 12-6-1952: R. W. 25-1-1953, kol. 804; Simonne David in de « Bulletin des Assurances » 1950, bl. 729; Verslag van de heer De Paepe: Doc. Parlem. de la Chambre 1948-1949, n° 313);

2° Bijdrage voor ouderdomspensioen :

Overwegende dat, in geval van tijdelijke schorsing van het werk ten gevolge van arbeidsongeval, de patronale bijdrage gedurende deze periode verschuldigd is door de patroon die de werkman schadeloos hoeft te stellen voor het ongeval (art. 5 der Wet van

15-12-1937); dat, na hervatting van het werk, de bijdragen opnieuw normaal gestort worden; dat, in geval van gedeeltelijke blijvende werkonbekwaamheid, deze bijdrage mogelijk berekend wordt op een eventueel verminderd loon, evenredig met het verminderd werkvermogen; dat echter in dit geval het slachtoffer rekenen kan op de forfaitaire vastgestelde, vergeldende rente, waarvan hij genieten zal voor gans het leven en niet alleen gedurende zijn waarschijnlijke lucratieve levensduur;

Overwegende dat de weglating van deze bijdrage uit het basisloon derhalve aan de arbeider geen enkel verlies doet ondergaan; dat wel integendeel, het begripen ervan in het basisloon een dubbele last op de werkgever betekent;

3° Bijdrage tot verzekering tegen ziekte en invaliditeit :

Overwegende dat de besluitwet van 28 December 1944, ter zake toepasselijk, klaarblijkelijk alle samenvoeging van vergoedingen wil verhinderen (zie o.m. art. 89);

Overwegende dat, gedurende de werkonbekwaamheidsperiode, voortvloeiende uit een werkongeval, de familieleden van het slachtoffer het voordeel der verzekering tegen ziekte en invaliditeit niet verliezen; dat het slachtoffer zelf zulks evenmin verliest voor zover de verzorging niet het onmiddellijk gevolg is van het arbeidsongeval; dat in geval van gedeeltelijke bestendige werkonbekwaamheid, het slachtoffer blijft genieten van de patronale bijdrage, eventueel verminderd en evenredig met zijn verminderd werkvermogen en zijn verminderd loon; dat hij alsdan echter in geval van ziekte, tegelijkertijd genieten zal van de forfaitaire vergeldende rente wegens arbeidsongeval, alsmede van de voordelen der eventueel verminderde patronale bijdrage;

Overwegende dat hier evenmin enig verlies voor de arbeider te vrezen is en deze bijdrage uit het basisloon dient geweerd;

4° Bijdrage voor verzekering tegen werkloosheid :

Overwegende dat in geval van volledige werkonbekwaamheid ten gevolge van een arbeidsongeval, het gevaar van werkloosheid uitgesloten is daar het slachtoffer in geen geval meer werken kan; dat een verzekering tegen werkloosheid geen reden van bestaan meer heeft en het slachtoffer een vergoeding vindt in de forfaitaire vergeldende rente die hem tot aan zijn dood uitgekeerd wordt;

Overwegende dat zo het arbeidsongeval slechts aanleiding gaf tot gedeeltelijke blijvende werkonbekwaamheid, de werkgever verder de bijdrage blijft betalen in verhouding met het eventueel verminderd loon van de arbeider, die zijn leven lang blijft genieten van de forfaitaire vergeldende rente wegens arbeidsongeval;

Overwegende dat ook hier geen enkel verlies door de arbeider te dragen is en deze bijdrage uit het basisloon dient geweerd;

5° Bijdrage voor gezinstoelagen :

Overwegende dat in dezelfde gedachtengang geen verlies te vrezen is voor het slachtoffer van een arbeidsongeval, dat lijdt aan een bestendige, gedeeltelijke werkonbekwaamheid, doch dat, na consolidatie, opnieuw het werk hervat aan een eventueel verminderd loon en de voordelen geniet van de hierop berekende patronale bijdrage;

Overwegende dat in geval van volledige blijvende werkonbekwaamheid, zoals bedoeld en beschreven in

artikel 2 van de besluitwet van 21 Augustus 1946, de uitbetaling der gezinstoelagen blijft voortbestaan voor de werklieden die 1) te werk gesteld geweest zijn in uitvoering van een arbeidscontract gedurende ten minste de helft van zijn professionele activiteit en gedurende 150 dagen ten minste op de 265 dagen die de datum van het ongeval onmiddellijk voorafgingen; 2) geen ander beroep uitoefenen dan dit van arbeider gebonden door een arbeidscontract;

Overwegende dat in geval de werkmans aan deze voorwaarden niet voldoet, hij van het voordeel van de gezinstoelagen verliest; dat er dus enkel in dit geval aanleiding kan bestaan om de patronale bijdrage voor gezinstoelagen in het basisloon te begrijpen;

Overwegende dat ter zake J. Troch slechts lijdt aan een bestendige gedeeltelijke werkonbekwaamheid, zodat er in casu geen sprake kan zijn van deze patronale bijdrage bij het basisloon te voegen;

Overwegende dat verder nog dient opgemerkt dat de patronale bijdrage aan de R. M. Z. geen rechtstreeks verband houdt met het gepresteerd werk en een wisselvallig karakter vertoont; dat de arbeider zelf geen vast bepaald loon noch periodiek recht erop bezit en ze niet eens rechtstreeks tegenover de werkgever opvorderen kan, doch enkel in geval van wanbetaling vanwege de patroon, tegen deze laatste een vordering tot schadevergoeding instellen kan in de mate waarin hij schade lijdt (Verbr., 25 September 1947, Pas. 1947, I, 380; Beroep Luik, 13 December 1944, met nota P. Horion, J. L. O. 1944-1945, blz. 97; Werkrechtssraad Antwerpen, 26 October 1934, J. L. O. 1935, blz. 170); dat trouwens in de meeste gevallen de arbeider zich rechtstreeks richten kan tot de bevoegde instellingen, ook wanneer de patronale bijdragen niet gekweten werden (zie o.m. Reg. Besl. 26 Mei 1945, artikelen 76 en 95; Werkrechtssraad Verviers, 28 October 1949, J. L. O. 1950, blz. 68; Werkrechtssraad in Beroep, Luik, 20 December 1947, J. L. O. 1948, blz. 173);

Overwegende dat de patronale bijdrage aan de R. M. Z. derhalve onmogelijk als werkelijk loon kan beschouwd worden, met uitzondering van de bijdrage voor betaald verlof tot beloop van 4 %, zodat ze slechts in deze beperkte mate in het basisloon voorzien bij artikel 6 van het K. B. van 28 September 1931, kan geïntegreerd worden (zie in die zin: Pol. Rechtb. Antwerpen, 30 Mei 1948, Bull. des Assurances 1949, blz. 85; Burg. Rechtb. Brussel, 9 Mei 1949, Bull. des Assurances 1949, blz. 662; Cass. Franc., 30 Juli 1949, Revue de Sécurité Sociale et Prestations familiales 1949, blz. 41; Etienne Vinet in de Bull. des Assurances 1950, blz. 719 tot 738);

Overwegende dat geïntimeerde een basisloon van 51.212 frank aannam voor de berekening van de dagelijkse vergoedingen, doch zulks toeschrijft aan een materiële missing; dat, aan de hand van al de voorgelegde bescheiden en o.m. van het schrijven van de werkgeefster, de «Brouwerij Van Roy & Co», dd. 23 Juli 1952, geen hoger basisloon kan aangenomen worden dan diegene door de eerste rechter weerhouden;

Overwegende dat het beroep derhalve ongegrond is; dat beroepers' eis nochtans geen enkel tergend noch roekeloos karakter vertoont, zodat ook de kosten van deze instantie ten laste van geïntimeerde dienen gelegd (wet van 20 Maart 1948, enig artikel);

Om deze redenen,

De Rechtbank, zetelende in hoger beroep, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart het beroep ongegrond, dienvolgens verworpt het en bekrachtigt het bestreden vonnis in al zijn beschikkingen;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 1 Juni 1953.

Voorzitter: M. Osterrieth.

Rechters: M.M. Carême en H. Herbosch.

Referendaris: M. Naulaerts.

Advocaten: Mrs J. Van Doosselaere en R. Vrancken.

Zeerecht. — Foutvracht (art. 120, lid 2, Zeewet). — Foutvracht is schadevergoeding, niet uitvoering van de verbintenis van de bevrachter. — In de laad- en loshavens gewonnen tijd moet worden afgetrokken.

De krachtens artikel 120, lid 2, van de wet op het Zee-recht verschuldigde foutvracht is niet een vervoer-loon (uitvoering van de bevrachtingsovereenkomst), doch een schadevergoeding (de verbintenis van de bevrachter om iets te doen wordt opgelost in schade-vergoeding — artikel. 1142 B.W.).

Ofschoon de vervrachter in beginsel recht heeft op de bruto-vrachtprijs voor de niet-ingeladen hoeveelheid en niet verplicht is het bewijs van de geleden schade te leveren, mag hij zich niet verrijken ten koste van de bevrachter en ingevolge de wanprestatie van de bevrachter niet meer voordeel genieten dan hij zou hebben genoten bij nakoming door de bevrachter van zijn verbintenis. De bevrachter mag dus het bewijs leveren, dat de vervrachter ingevolge het niet inladen van de overeengekomen hoeveelheid goederen, zekere onkosten heeft bespaard, die hij anders had moeten maken, en dat hij andere goederen ter vervanging heeft kunnen inladen, waardoor de schade is verminderd of opgeheven.

Verward mogen niet worden de regel, die geldt voor het geval dat de bevrachter de overeenkomst opzegt en die, welke geldt voor het geval dat de bevrachter niet de gehele overeengekomen hoeveelheid goederen ter inlading aanvoert.

Van de foutvracht moet blijkens het bovenstaande worden afgetrokken de in de laad- en loshavens gewonnen tijd; anders zou de vervrachter immers uit de wanprestatie van de bevrachter een niet-gerechtvaardigd voordeel trekken.

Staat van Uruguay t/ N.V. Edm. Van Meerbeeck & Cie

Overwegende dat de gedaagde bij exploit van 22 Januari 1952 ten verzoeken van de eiser is gedagvaard ten einde bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, te worden veroordeeld om aan de eiser te voldoen wegens foutvracht de som van U.S.A. \$ 4.761,90 met de renten en de proceskosten;

Overwegende dat tussen partijen is buiten geschil en dus vaststaat: dat de gedaagde zich 24 December 1948 heeft verbonden tegen einde Januari 1949 een partij van 4.088 tonnen betonstaven binnen boord van het ms. «Tacoma» te verladen, met bestemming naar Havana, tegen een vracht van U.S.A. \$ 15 per 1000 kgr.; dat de gedaagde niet in staat is geweest de bedongen hoeveelheid ter inlading aan te bieden; dat zij slechts 986 tonnen heeft geladen met en benevens ca 2000 tonnen cement in papieren zakken; dat zij zich 10 Februari 1949 tegenover de kapitein van het ms. «Tacoma» heeft verbonden de foutvracht te betalen, voortspruitend uit het verschil tussen de 4.088 besproken tonnen en de werkelijk geladen hoeveelheid volgens opmeting van de International Stevedoring Cy, en zulks tegen U.S.A. \$ 15 per metrieke ton, na aftrek van de gespaarde kosten van lading en lossing en van wharfage

in de bestemmingshaven en van de commissie; dat de gedaagde tevens van de foutvracht wenste af te trekken de in de laad- en loshavens gewonnen tijd; dat die aanspraak door de kapitein werd bestreden en thans aan het oordeel van de rechtbank is overgelaten;

Overwegende dat de bruto-vracht op de niet ingeladen hoeveelheid van 1216 tonnen betonstaven U.S.A. \$ 18.240 bedraagt; dat hiervan dienen te worden afgetrokken de gespaarde kosten van lading en lossing (U.S.A. \$ 13.022,10) en de commissie ad 2½ % (U.S.A. \$ 456), zodat de eiser heeft beweerd, dat de gedaagde schuldig blijft U.S.A. \$ 4.761,90; dat de gedaagde heeft beweerd, dat er in de laadhaven 1½ dag en in de loshaven 2½ dagen werden gewonnen, ad \$ 1000 per dag, samen \$ 4000, weshalve zij slechts \$ 761,90 schuldig is;

Overwegende dat de eiser bij inleidende dagvaarding en conclusie heeft «aangeduid», dat hij eigenaar is van het ms. «Tacoma», dat derhalve de door de gedaagde bij conclusie gemaakte opmerking niet nader ten toetse moet worden gebracht, te meer nu de gedaagde geenszins tot de niet-ontvankelijkverklaring van de eis heeft geconcludeerd;

Overwegende dat de eiser heeft aangevoerd, dat krachtens artikel 120 Zv. W. de bevrachter, die de bij chartepartij vermelde hoeveelheid koopwaren niet heeft ingeladen, verplicht is de vracht geheel en voor de gehele lading, waartoe hij zich verbonden heeft, te betalen en niet gerechtigd is om gespaarde onkosten en gewonnen tijd in mindering te brengen; dat de eiser heeft beweerd, dat hij uit louter toegeeflijkheid(!) er heeft in toegestemd de gedaagde de gespaarde onkosten van laden en lossen en de commissie te laten genieten;

Dat dit betoog niet afdoende is;

Dat een enkele schrijver over het zeerecht de stelling van eiser heeft verdedigd, op grond dat de foutvracht niet als een schadevergoeding, doch als een gewoon vervoerloon, een uitvoering van de bevrachtingsovereenkomst, moet worden aangezien (Ripert: Droit Maritime, II, n^{rs} 1622-1623); dat voor die stelling evenwel geen grond bestaat; dat toch de voornaamste verbintenis van de vervrachter is het vervoer van goederen van een haven naar een andere, dus een verbintenis om iets te doen (Ripert, loc. cit., n^{rs} 1345-1348); dat de verbintenis van de bevrachter, krachtens artikel 120, al. 1, Zv. W. is de lading, waartoe hij zich heeft verbonden, te verrichten, dus eveneens een verbintenis om iets te doen; dat het gevolg hiervan is dat, wanneer de bevrachter de bedongen hoeveelheid niet aanbiedt en de vervrachter also in de onmogelijkheid wordt gesteld zijn verbintenis van vervoerder na te komen, er geen spraak kan zijn van een «uitvoering» van de bevrachtingsovereenkomst, doch alleen van een oplossing in schadevergoeding van de verbintenis om iets te doen van de bevrachter, op grond van artikel 1142 B.W. (noot V. Yseux, sub. Kph. Antwerpen, 16 Mei 1895, P.A. 290);

Dat dit is de traditionele opvatting, welke reeds gelding genoot ten tijde van de Ordonnance de la Marine en waarvan de Belgische wetgever niet heeft willen afwijken; dat Valin in zijn Commentaar (t. I, blz. 642) leerde:

«Il faut aussi pour assujettir le marchand qui n'a pas rempli tout son chargement au paiement du fret » entier des marchandises, qu'il avait promis de charger, que le maître soit parti sans avoir reçu d'autres » marchands des marchandises en quantité suffisante » pour achever la charge de son navire: car si son » chargement était complet que serait son titre pour » demander au marchand, en demeure de charger, le

» fret entier des marchandises qu'il s'était obligé de » charger? L'Ordonnance ne lui adjuge le fret entier » que par forme d'indemnité, parce qu'elle suppose un » vide d'autant de son navire... »;

Overwegende dat nagenoeg alle schrijvers over het moderne zeerecht en over het binnenvaartrecht, dat te dien opzichte op dezelfde leest is geschoeid, van gevoelen zijn dat, bijaldien ook in principe de vervrachter aanspraak heeft op de bruto-vracht van de niet ingeladen hoeveelheid en niet is gehouden het bewijs van de geleden schade bij te brengen, hij zich nochtans niet mag verrijken ten koste van de bevrachter en aan de wanprestatie van de bevrachter geen grotere voordelen kan ontfangen dan degene, welke hij zou hebben genoten, indien de bevrachter zijn verbintenis gestand had gedaan, weshalve het de bevrachter vrijstaat het bewijs bij te brengen, dat ingevolge het niet-inladen de vervrachter zekere onkosten heeft gespaard, die hij anders zou hebben moeten besteden, en andere vrachtgoederen ter vervanging heeft kunnen bekomen, die het nadeel geheel of gedeeltelijk hebben vergoed;

Dat dezelfde auteurs van oordeel zijn, dat de vervoerder, benevens de foutvracht, aanspraak kan maken op de kosten van de herstuwing der overige lading, indien deze nodig mocht worden, b.v. voor de stabiliteit van het schip, op overliggeld, indien het vertrek van het schip daardoor wordt vertraagd, e.d. (de Valroger, II, n° 773; Jacobs, I, n° 325; Desjardins, III, n° 824; Bédarride, II, n^{rs} 735-738; Danjon III, n° 952; Lyon Caen & Renault, V, n° 788; voor het binnenvaartrecht: Van Bladel: Le Contrat de Transport par bateaux d'intérieur, II, n^{rs} 1514 tot 1519);

Dat Smeesters & Winkelmolen de stelling van Ripert beamen, dat de foutvracht eerder is een uitvoering van het contract dan een schadevergoeding wegens gedeeltelijke wanprestatie, en staande houden: «Il ne charge rien, c'est la moitié du fret. Il ne charge qu'une partie de la cargaison, rien ne sera déduit du fret entier» (II, n° 858); dat zij evenwel in een vorig nummer (n° 856) veel minder strikt zijn: «L'équité commande pourtant de tenir compte des marchandises mises à bord par des tiers pour remplir le vide et dont le capitaine va toucher le fret... L'équité demande aussi que l'on déduise du fret les frais épargnés par l'armement (frais de chargement, de déchargement, etc.)... Mais, par contre, il faudra ajouter les faux frais de lestage que le vide peut avoir nécessités... »;

Dat de rechtbanken, op één uitzondering na (Kph. Antwerpen, 24 Juli 1923, P.A. 363), gestadig hebben aangenomen, dat de foutvracht een schadevergoeding uitmaakt en dat de gespaarde onkosten van laden en lossen, alsook de vervangingsvracht, in mindering moeten worden gebracht, terwijl de onkosten van het ballasten in meerdering mogen worden gebracht (Brussel, 19 April 1864, P.A. 171; Kph. Antwerpen, 24 Juni 1878, P.A. 1880, 48; id., 21 September 1891, P.A. 1893, 264; id., 20 December 1892, P.A. 1894, 405; id., 16 Febr. 1893, P.A. 1894, 430; id., 16 Mei 1895, P.A. 290; id., 9 Mei 1921, P.A. 389; id., 6 Juli 1933, P.A. 306; Comm. Havre, 22 Maart 1910, R.I.D.M., XXV, blz. 775);

Dat de wetbepaling hierdoor niet «onsamenhangend» en «ondoeltreffend» wordt gemaakt, zoals door de eiser nu wordt beweerd; dat de verklaring, welke aan die bepaling door de rechtsleer en de rechtspraak wordt gegeven, een gewone toepassing is van de elementaire regelen van het verbintenissenrecht, de regel van de bewijslast uitgezonderd (Van Bladel: los. cit., n° 1518);

Overwegende dat de eiser met volle bewustheid de regel, die geldt voor het geval dat de bevrachter de reis opzegt, zonder iets te hebben ingeladen, en degene, die geldt voor het geval dat de bevrachter de

volledige lading niet aanbiedt, met elkander verwacht; Dat Danjon (III, n° 952) het onderscheid duidelijk in het licht heeft gesteld:

« Quand le transport de tout ou partie de la cargaison convenue a été empêché par le chargeur qui y a renoncé, certaines dépenses sont épargnées par là-même au frêteur. Puis il peut arriver que le frêteur ou le capitaine trouve à conclure avec des tiers d'autres affrètements en remplacement de celui qui a été rompu en tout ou en partie par le premier chargeur. Celui-ci pourrait-il demander que les économies réalisées par le frêteur, que les nouveaux frets gagnés par celui-ci vinsent en déduction de ce qu'il doit payer au frêteur?

» Il faut distinguer. Le chargeur ne peut certainement pas élever cette prétention quand il doit au frêteur soit le demi-fret (articles 288, al. 3 et, 291) soit une indemnité conventionnelle en vertu d'une clause pénale insérée dans le contrat d'affrètement. En effet, il s'agit alors d'une indemnité fixée à forfait et qui, comme telle, est irréductible... Mais quand le chargeur doit le fret entier en vertu de l'article 288, al. 1 et 4, il y a lieu de lui tenir compte des économies réalisées par le frêteur, et aussi des nouveaux frets que le frêteur aurait reçus par ailleurs.

» Pour les économies, cela résulte suffisamment des principes généraux et des données rationnelles; car elles sont la conséquence directe du fait du chargeur et si le frêteur ne doit pas avoir à souffrir de ce fait, il ne doit pas non plus s'enrichir aux dépens du chargeur.

» Pour les nouveaux frets, cela résulte à la fois des traditions que nous ont léguées les commentateurs de l'Ordonnance de 1681 et des textes du Code de Commerce... Cette seconde déduction est beaucoup moins logique que la première... »;

Overwegende dat, eens het principe aangenomen, dat de vervrachter zich niet ten koste van de bevrachter mag verrijken, er geen aanleiding bestaat om een onderscheid te maken tussen de gespaarde onkosten van laden en lossen en de gewonnen tijd; dat toch de vervrachter voor een dilemma staat: ofwel heeft hij de tijd voor het laden en lossen van de door de bevrachter niet aangeboden hoeveelheden benut om andere vrachtgoederen in te nemen, en dan moet hij de vervangingsvracht in mindering van de foutvracht brengen; ofwel is het schip vertrokken zonder ten volle geladen te zijn, en dan moet hij de gewonnen tijd zo in de laad- als in de loshaven in mindering brengen, vermits hij vroeger over het vervoermiddel heeft kunnen beschikken; dat, mocht hij geen rekenschap van die tijdwinst verschuldigd zijn, hij uit de wanprestatie van de bevrachter een onwettig voordeel zou trekken (Van Bladel: loc. cit., n° 1517 c; Kph. Antwerpen, 17 Maart 1905; 1° K. Mertens c. Laport; id., 12 Sept. 1929, P.A. 264; id., 27 October 1951, 5° K. Letia ss. « Valgardena » c. N.V. Edm. Van Meerbeeck & C°);

Overwegende dat de eiser de gewonnen tijd, zoals hij door de gedaagde werd begroot, formeel heeft bestreden; dat er dienaangaande aanleiding bestaat tot voorlichting door een scheidsman-verslaggever;

Overwegende dat de gedaagde, reconventioneel eisdoende, heeft gevorderd, dat de eiser zal worden veroordeeld om de 10e Februari 1949 gegeven bankgarantie van 500.000 frank terug te geven en om de bankcommissie te betalen sedert de dag van de afgifte van die garantie, d.i. 50.000 frank, na compensatie met de erkende foutvracht van U.S.A. \$ 761,90;

Dat de eis tot teruggaaf van de bankgarantie niet is gegrond, vermits de gedaagde erkent, dat zij in allen gevalle U.S.A. \$ 761,90 schuldig is; dat de gedaagde

alleen gerechtigd zou kunnen zijn om de borgtocht te doen verminderen;

Dat de eis tot betaling van een bankcommissie evenmin is gegrond; dat, om schone cognossemerten te bekomen, de gedaagde er 10 Februari 1949 heeft in toegestemd een solidaire bankgarantie van 500.000 frank aan de eiser te verschaffen; dat, op dat ogenblik, dit bedrag in de geest van de partijen nagenoeg overeenstemde met de foutvracht, waarop de eiser aanspraak kan maken; dat de gedaagde althans geen enkel bezwaar heeft gemaakt tegen het bedrag van de geëiste garantie; dat wanneer, na vaststelling van de in mindering te brengen gespaarde onkosten van laden en lossen en de commissie, was gebleken dat de borgtocht de schuld te boven ging, de eiser er onmiddellijk heeft in toegestemd de borgtocht te verminderen tot 250.000 frank; dat de gedaagde dit voorstel onbeantwoord heeft gelaten en dus niet mag klagen, indien zij gedurende ettelijke jaren een commissie op een te hoge bankgarantie heeft betaald; dat de gedaagde mitsdien niet is gerechtigd om de schuldvergelijking in te roepen tussen het door haar erkende bedrag van U.S.A. \$ 761,90 wegens foutvracht en een beweerde, doch geenszins vaststaande noch opeisbare schuld van de eiser wegens overmatige bankgarantie;

Gezien de artikelen 2, 34 en 40 van de wet van 15 Juni 1935;

Rechtdoende in conventie :

Veroordeelt de gedaagde om aan de eiser te betalen de som van U.S.A. \$ 761,90, om te zetten in Belgische franks tegen de hoogste wisselkoers van de dag van betaling, met de gerechtelijke intresten sedert 22 Jan. 1952;

alvorens recht te doen omtrent het meer geëiste, stelt aan als scheidsman-verslaggever de heer Potalliege, met opdracht de partijen zo mogelijk overeen te brengen en, zo niet, in een omstandig en beredeneerd verslag, op zijn eer te bevestigen overeenkomstig de wet, zijn advies uit te brengen omtrent de door de eiser in de laad- en loshavens gewonnen tijd, ingevolge het niet-inladen van 1216 tonnen betonstaven, en de tijdwinst te begroten, om over zijn verslag door de partijen te worden gepleit en geconcludeerd en door de rechtbank te worden gevonnist, zoals in rechten zal behoren; verwijst de zaak dienaangaande naar de algemene rol; verwijst de gedaagde in de proceskosten, tot de uitspraak aan zijde van de eiser op 580 frank begroot;

Rechtdoende in reconventie :

Verklaart de eis van de gedaagde niet gegrond; verwijst de gedaagde in de hierop gevallen kosten;

Verleent akte aan de partijen van de wederzijdse begroting van de eisen;

Verklaart dit vonnis, behoudens de verwijzing in de kosten, uitvoerbaar niettegenstaande elke voorziening en zonder borgtocht, wat betreft de bevolen onderzoeksmaatregel, en met borgstelling, wat betreft het overige.

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 21 Februari 1952.

Voorzitter : M. Reyniers.
 Rechters : M.M. Loicq en De Baillie.
 Referendaris : M. Cloquet.
 Advocaten : Mrs Vincke en Castille.

Zeerecht. — Hulploon. — Vereisten voor het ontstaan van het recht daarop.

Indien het geholpen schip niet in gevaar blijkt te hebben verkeerd en de verleende hulp evenmin gevaar heeft opgeleverd voor het helpende schip noch voor zijn bemanning, heeft de reder van het helpende schip geen recht op hulploon.

Waar de vordering alleen steunt op het feit van een beweerde redding of hulp, kan de Rechtbank niet aan eiseres een bedrag toewijzen wegens sleeploon.

P.V.B.A. Intermas t/ Deprez.

Herzien het tussenvonniss van 3 Maart 1951;

Gezien het verslag van de heer François, bij voormeld vonnis als deskundige aangesteld;

Overwegende dat de vordering tot de betaling strekt van 200.000 fr. als vergoeding, welke verweerder volgens eiseres haar verschuldigd zou zijn wegens redding van zijn schip « Merdeka » of ten minste wegens de bijstand welke zij met haar eigen schip « Cesar » aan de « Merdeka » op 15 Januari 1951 in de Wemeldinge Vlij verleende;

Overwegende dat vaststaat dat de « Merdeka » stuurloos geworden was door het stil vallen van zijn motor tengevolge van het blokkeren van een « coussinet »;

dat zulks gebeurde tussen 2 en 3 uur in de nabijheid van een zandbank;

dat men met de deskundige moet aannemen dat het weder goed was om te varen, hetgeen onder andere blijkt uit het feit, dat de « Merdeka », alhoewel zwaar geladen, op een draad van slechts 16 mm. diameter kon gesleept worden;

Overwegende dat niets toelaat te vermoeden dat verweerder niet in staat was om bijtijds een anker te werpen om te beletten dat het schip op de plaat zou waaien;

dat eiseres bekend dat het werpen van een anker slechts enige minuten zou gevergd hebben en ten onrechte beweert dat er hiertoe geen tijd meer genoeg was;

dat haar eigen schipper inderdaad verklaarde dat het grijpen van een sleepdraad door het schip « César » ongeveer 30 minuten in beslag genomen had;

dat zo de « Merdeka » gedurende 30 minuten stuurloos is kunnen blijven zonder op de zandbank te waaien, het schip dan ook in hoog water gebleven ware gedurende de enkele minuten, die nodig waren om het anker te werpen;

Overwegende dat niet uitgemaakt is in hoever het schip werkelijk een ernstig gevaar zou gelopen hebben, indien het aan de grond gelopen was;

dat zulks inderdaad afhangt van de helling van de zandbank, van de regelmatigheid harer vlakke en van de natuur van die vlakke (zuiver zand of slijk of harde materialen : vergelijk H. R. Antwerpen, 26 Februari 1943, J. P. A. 1934, bl. 165);

Overwegende dat de omstandigheden van de zaak geenszins tot het besluit leiden, dat verweerder niet gemakkelijk kon wachten totdat gebeurlijk elk ander

voorbijvarend schip dan de « Cesar » zou aangenomen hebben hem tot Wemeldinge te slepen;

dat verweerder ook de voorbijvarende schippers kon gelasten voor hem op de dichtstgelegen haven de hulp te vragen van een sleepboot of van een mechanicus, die het defect aan de motor zou hersteld hebben;

Overwegende dat, zo de « Merdeka » zijnerzijds geen gevaar blijkt te hebben gelopen in de zin van de wet inzake redding en bijstand, de tussenkomst van de « César » evenmin gevaar heeft opgeleverd noch voor het schip van eiseres, noch voor haar bemanning;

dat, waar er door eiseres niet meer prestaties werden verwacht dan die, welke een gewoon sleepcontract zouden veronderstellen, er ook geen aanleiding bestaat tot toekenning van een vergoeding wegens redding of bijstand;

Overwegende dat, zoals de Rechtbank van Koophandel te Oostende zeer juist besliste bij haar vonnis van 15 Juni 1939 (R. W. 1939-40, 581) : « het feit voor een schip momenteel beroofd te zijn van zijn eigen beweegkracht het op zich zelf niet aan enig gevaar blootstelt, zo andere omstandigheden ontbreken, en dus de mogelijkheid niet uitsluit beroep te doen op een sleepboot »;

Overwegende dat dergelijke bijkomende omstandigheden, welke zouden toelaten in onderhavige aan gelegenheid meer te zien dan een sleepcontract, niet voorhanden zijn;

Overwegende dat, waar de vordering alleen steunt op het feit van een beweerde redding of bijstand, de Rechtbank zich niet hoeft uit te spreken nopens het bedrag van de som, welke door verweerder kan verschuldigd zijn uit hoofde van speciaal sleeploon;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Vaststellend dat de artikelen 2 en 30 tot 42 der taalwet van 15 Juni 1935 werden nageleefd;

Verklaart de vordering ontvankelijk, doch niet gegrond, zoals zij werd ingesteld, wijst ze dienvolgens als dusdanig van de hand en verwijst verweerder in de kosten, daaronder begrepen die van het deskundig onderzoek.

BIBLIOGRAPHIE

J. VAN HOUTTE, professor aan de Rijksuniversiteit te Gent en te Luik, **Vennootschappen** (P. V. B. A.). « Algemene Practische Rechtsverzameling », Brussel, F. Larcier, 1953.

De Algemene Practische Rechtsverzameling zet hare publicaties voort, met een regelmatigheid die de bewondering verwekt.

In April 1953 verscheen een werk van R. Janssens over de « Feitelijke Vennootschappen », in Mei 1953 een werk van J. Steyaert over de « Ondernemingsraad », in Juni 1953 een werk van J. Ronse over de « Verloving » (cfr. de boekbesprekingen in het Rechtskundig Weekblad, 1952-1953, bl. 1297, 1389 en 1566).

Thans verschijnt een vierde en zeer belangwekkende verhandeling over de « Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid » van de hand van professor J. Van Houtte.

De Vlaamse juridische wereld zal er zich ongetwijfeld over verheugen dat de A.P.R. er in geslaagd is de medewerking te bekomen van een van de meest gezaghebbende specialisten over dit onderwerp. Zij zullen verder de auteur dank weten omdat hij, niet-

tegenstaande de zware last van het eerste-ministerschap, niet gearzeld heeft, een deel van zijn kostbare tijd ten dienste te stellen van de nederlandstalige rechtswetenschap.

Onze Vlaamse rechtsliteratuur beschikte weliswaar reeds over het leerrijke boek van de HH. Mallien en Tiberghien waarvan een derde uitgave in 1947 van de pers is gekomen. Doch, vergeleken bij de weelderige franstalige literatuur over hetzelfde onderwerp, komt de lijst der Nederlandse werken en studies eerder armzalig voor. Men weet bovendien dat de Belgische regering in 1951 besloten heeft over te gaan tot de herziening van de wetgeving over de handelsvennootschappen. De Vlaamse leden van de door de regering aangestelde commissie hebben dan ook een dringende behoefte aan behoorlijk voorbereidend werk, waarin de parlementaire bescheiden worden behandeld en de terminologie wordt vastgelegd. Het is ten slotte iedereen duidelijk geworden dat de P.V.B.A., terecht of ten onrechte, bijzonder in de smaak gevallen is van de Belgische, en trouwens ook van de buitenlandse handelswereld; tussen 1935 en 1949 zijn er bv. hier te lande 14.263 P.V.B.A.'s gesticht tegen 9.559 N.V.'s, 't zij gemiddeld 950 per jaar tegen 637! Om al deze redenen lijkt dus het initiatief van de A.P.R. om de bestaande leemten in de nederlandstalige literatuur en hoofdzakelijk in het vennootschapsrecht zo spoedig mogelijk aan te vullen, bijzonder lofwaardig.

De schrijver hoeft men aan de rechtsgeleerden van ons land niet voor te stellen. In zijn hoedanigheid van professor aan de Rijksuniversiteit te Gent en te Luik, wist hij zijn buitengewone intellectuele en didactische gaven ten dienste te stellen van de studerende jeugd. In zijn hoedanigheid van hoofdredacteur van het Tijdschrift voor Notarissen, heeft hij aan het Vlaamse notariaat ontelbare diensten bewezen, aldus met de meeste toewijding het werk voortzettend van zijn geliefde leermeester wijlen professor J. Van de Vorst. Talrijke werken, waaronder sommigen met buitenlandse onderscheidingen werden vereerd, hebben zijn faam en zijn vermaardheid nog vergroot. Doch weinig werken stonden zo hoog aangeschreven en verdienden zoveel lof als zijn «*Traité des sociétés de personnes à responsabilité limitée*» dat werkelijk een meesterwerk van het genre mag genoemd worden, houdende juist het midden tussen het zuiver wetenschappelijk werk — dat slechts in het bereik ligt van enkele uitverkorenen en de loutere commentaar.

Dezelfde deugden vinden wij ten overvloede terug in de pas verschenen aflevering van de A.P.R. Helderheid in de uiteenzetting, klaar inzicht van de moeilijkste problemen, evenwicht in de disseratie, belichting van het hoofdzakelijke, vlugge notering van het bijkomstige, onuitputtelijke documentatie over al hetgeen onontbeerlijk is tot een behoorlijke voorlichting van het probleem: parlementaire bescheiden, Belgische en buitenlandse doctrine, de meest recente rechtspraak, dit alles maakt van de jongste verhandeling van professor J. Van Houtte een werk dat de perfectie bereikt.

Onder de vele problemen die de aandacht van de rechtsgeleerden bijzonder zullen weerhouden, leggen wij hoofdzakelijk de nadruk op:

de fijn genuanceerde overwegingen van de auteur over de *eigenlijke structuur* van de P.V.B.A., waaraan de wetgever op dit moment, en ook al degenen die aan de hervorming van de wetten op de handelsvennootschappen medewerken, de grootste aandacht besteden (nr. 4 en v.);

zijn diepgaande studie betreffende de deelneming van een *onbekwame* aan de stichting, aan de werking van een P.V.B.A. waarbij o.m. het zeer gewichtig

probleem van de gezamenlijke deelneming van *man en vrouw* aan dezelfde vennootschap — een onderwerp waaraan M. Van Houtte reeds in 1935 een uitvoerige, een uiterst volledige studie had gewijd in Rev. Prat. Not., bl. 401 en v. — alsmede het probleem van de leiding der vennootschap door een gehuwde vrouw, met de meeste aandacht worden behandeld (nrs. 27 en v.; 160 en v.);

zijn schrandere beschouwingen betreffende het zeer actueel probleem van de *éénmansvennootschap*, waarin de auteur blijk geeft van zijn bezorgdheid om ook de meest recente aanwijzingen van de vergelijkende rechtswetenschap te verwerken (nrs. 54 en v.; 110);

zijn breedvoerige behandeling van het moeilijke vraagstuk der *inbrengen* — inbreng in speciën, inbreng in natura, inbreng in genot, inbreng van schuld-vorderingen, inbreng van fabrieksmerken, octrooien, concessies, inbreng van handelszaken, van huurcelen (met verwijzing naar de wet van 1951 betreffende de handelshuurcelen) en *last not least* de inbreng van bedrijvigheid, waarin, zoals men weet, M. Van Houtte, in strijd met de overwegende literatuur, doch niet zonder overtuigende motieven, de zeer gewaagde thesis verdedigt van de geldigheid van een inbreng betreffende de toekomstige bedrijvigheid (nrs. 73 en v. in 't bijzonder nr 88);

zonder nog maar eens te gewagen van die overvloed van kostbare wenken en aanwijzingen over al hetgeen de oprichting, de werking, de leiding, het toezicht en ten slotte de ontbinding en de vereffening van de vennootschap aanbelangt, die men op iedere bladzijde van de verhandeling terugvindt, telkens met de trouwe verwijzing naar de voorbereidende werken, de doctrine en de rechtspraak.

Doch boven alles dient, naar onze bescheiden mening, de auteur bijzonder gefeliciteerd om de bondigheid, de degelijkheid en de kernachtigheid van zijn exposé. In het feit dat hij er in geslaagd is het wonder te verrichten een zo uitvoerige en weelderige stof als deze van de P.V.B.A., zonder enige noemenswaardige weglating of leemte, op de meest bruikbare manier, en bovendien in een keurige en nette taal, samen te vatten, ligt ongetwijfeld de grootste verdienste van dit werk. Want daaraan heeft precies de hedendaagse jurist — van wien de overvloed van nieuwe wetten een onmenselijke inspanning vereist — een dringende behoefte. Op dit gebied is het werk van M. Van Houtte ongetwijfeld een schitterend voorbeeld. Moge deze weg verder ingeslagen worden door de medewerkers van de A.P.R. Geen twijfel dan dat hare «*stoute en bijna roekeloze onderneming*» — zoals referendaris Vandekerkhove ze noemde — een waar succes te gemoet gaat.

Prof. J. L.

Prof. Mr T. J. DORHOUT MEES. Kort begrip van het Nederlands Handelsrecht, 1953, uitgegeven door De erven F. Bohn N. V. Haarlem.

Op de zeer voorname plaats, welke de studie der vreemde wetgevingen heden ten dage inneemt, heeft nog nauwelijks gewezen; evenmin dient er op gedrukt dat de kennis van het Nederlands recht meer bepaaldelijk van het allergrootste belang is voor de Belgische rechtskundige, vermits toch Nederland onze deelgenoot in Benelux is.

In dit verband stippen we de verschijning van een uitstekend Nederlands werk aan; onder de titel «*Kort begrip van het Nederlands Handelsrecht*» geeft het een beknopt doch zeer volledig overzicht van de handelswetgeving onzer Noorderburen.

Deze merkwaardige studie is het werk van professor T. J. Dorhout Mees, van de Universiteit van Utrecht. Professor Dorhout Mees is onder de Belgische commercialisten gekend voor zijn boek « Het Verzekeringsrecht in België en Nederland ».

Zoals in Nederland gebruikelijk is, beperkt de uiteenzetting over de handelswetgeving van professor Dorhout Mees zich niet enkel tot het landrecht, doch omvat zij ook het maritiem- en fluviaal recht van zijn land.

In een korte bibliographische noot kan er natuurlijk geen sprake van zijn een, al ware het maar beknopt overzicht te geven van de uitgebreide stof, welke hier op klare en methodische wijze uiteengezet wordt. De stof wordt in twaalf hoofdstukken onderverdeeld, die achtereenvolgens betreffen: een inleiding tot de studie van het handelsrecht; de handelszaak; de vennootschappen en coöperaties; de beurzen, markten en tussenpersonen; de waardepapieren; de verzekering; het transport; het zeerecht; de binnenvaart, de handelskoop; het recht van aanverwante onderwerpen; het faillissement, surseance en accoord.

In ieder van deze delen geeft de auteur, naast de meest kenschetsende werken der rechtsleer welke op het onderwerp betrekking hebben, alle juridische beslissingen van belang aan; hij hangt aldus een levendig beeld op van het recht zoals het in het zakenleven door de rechtbanken geïnterpreteerd en toegepast wordt.

De bevattingswijze van het gemeen recht afwijkende handelsregels wordt vergemakkelijkt, niet alleen door gegevens van historische aard, maar eveneens door zeer nuttige verwijzingen naar het burgerlijk recht; het eng en voortdurend verband tussen de twee wetgevingen wordt aldus op duidelijke wijze aangetoond, wat het belang van het boek voor de vreemde lezer en zijn nut voor de studenten, voor wie het trouwens geschreven werd, nog verhoogt.

Onder de talrijke passages die meer bepaaldelijk aanspraak schijnen te mogen maken op onze bijzondere aandacht, dienen vermeld: het verwerpen, door de wet van 2 Juli 1934, van het begrip der objectieve handelsdaad als grondslag van het handelsrecht en zijn vervanging door het breder begrip van het bedrijf, dat eveneens de landbouwonderneming, de mijnindustrie, de verrichtingen betreffende onroerende goederen en het artisanat omvat;

— de noodzakelijkheid van een machtiging van de Minister van Justitie teneinde op geldige wijze een naamloze vennootschap te kunnen oprichten, in het beheer waarvan de commissarissen een actieve rol zullen kunnen spelen, en die zich handhaaft alhoewel alle aandelen in één enkele hand verenigd zijn;

— de verschillende wetten van de periode 1932 - 1934 welke het juridisch regime van de wisselbrief en van de orderbrieven in overeenstemming brachten met de overeenkomsten van Genève van 1930 en dit van de check met de overeenkomsten van 1931;

— de grondige wijze waarmede de wetgever bij de reglementering van de verzekering rekening houdt met het oud Hollands recht, waarvan de beginselen verschillen van deze van het Frans en Belgisch recht, en het meesterschap waarmede professor Dorhout Mees al de problemen, welke op deze door hem zo grondig gekende wetgeving betrekking hebben, behandelt;

— de toepassing, sedert de wet van 30 September 1893, van het faillissement op alle fysieke en rechtspersonen, zonder onderscheid of de schuldenaar al dan niet handelaar is.

Eveneens dient op de belangrijke plaats gewezen welke door de auteur aan de handelsverkoop wordt

voorbehouden, vooral daar de wetgever zich niet mer deze verkoop bezig gehouden heeft, niettegenstaande de zo voorname rol welke hij in 's lands economie vervult.

Het is onze oprechte wens dat deze enkele beknopte aanduidingen het levendig belang zullen opwekken dat dit boek, merkwaardig door zijn sobere en rechtstreekse stijl, door de rangschikking der stof en door de degelijkheid der uiteenzetting zonder twijfel verdient.

Prof. L. Fredericq.

D. MARTENS: Aliénation de biens communs par le mari - Intervention de la femme - Devoirs des notaires. (Rev. Prat. Not 1953).

Heeft de notaris tot plicht de tussenkomst van de vrouw te eisen, wanneer de man hem verzoekt akte op te maken van de verkoop van gemeenschapsgoederen? Artikel 1421 B.W. zegt uitdrukkelijk dat de man deze alleen kan verkopen zonder tussenkomst van de vrouw. Dus moet de notaris in normale omstandigheden deze tussenkomst niet eisen.

Deze wettelijke regeling kan ongetwijfeld in het nadeel van de vrouw uitvallen. Feitelijk deden zich gevallen van onbehandigde en zelfs bedrieglijke verkopen door de man voor, waartegen de wettelijke verweermiddelen van de vrouw ontoereikend bleken. Vandaar de circulaires van het Parket-Generaal van Brussel van 14 Augustus 1931 en 20 December 1932, door de andere Parketten-Generaal overgenomen, en die de wet omkeerden door te stellen, dat in principe de notaris tot plicht heeft rechtvaardiging te vragen van de afwezigheid der vrouw.

Het artikel toont de onwettelijkheid van deze thesis aan en bespreekt twee rechterlijke beslissingen die deze onwettelijkheid vaststelden.

R. S.

BALIELEVEN

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR DER VLAAMSE CONFERENTIE VAN DE BALIE BIJ HET HOF VAN BEROEP TE GENT

Voorzitter: Mr Georges Debra; ondervoorzitter: Mr M. De Gezelle; secretaris: Mr Piet Blomme; penningmeester: Mr G. Nuytinck; leden: Mrs A. Haus, Jan Blomme en M. Van Kerkhove.

BALIE VAN KORTRIJK

Op Woensdag 8 Juli 1953 had te Kortrijk de verkiezing plaats van de staphouder en van de leden van de Raad der Orde van de Balie te Kortrijk.

Tot staphouder werd verkozen: Mr E. van den Berghe. Werden verkozen tot leden van de Raad der Orde: Mrs Achille De Gryse, Karel Van Tyghem, Maurice De Jaegere, Michel Roelandts, Maurice Claeys, André Delvoye, Julien Mayeur en Pierre Roose.

BALIE VAN IEPEER

Staphouder: Mr Joseph van der Mersch; leden van de Raad der Orde: Mr Henri Delobel, secretaris; Mr Pieter Waterblee, Mr André Six, Mr Jules Van-aerde.

TAALKUNDIGE KRONIEK

Prof. Dr C. G. N. De Voofs: *Geschiedenis van de Nederlandse Taal*. Vijfde herz. uitg. — Antwerpen, «De Sikkel», 1952, 4e, pltn., facs., portr., 270 blzn. — Prijs: ingen. 160 fr.; geb. 190 fr.

In deze omvangrijke studie volgen we de uitwendige ontwikkeling van onze moedertaal. Haar geschiedenis bevat boeiende bladzijden. Tevens treffen we er de elementen aan die ons leiden naar meer taalfierheid en taalverrijking.

Prof. De Voofs bespreekt de benaming en het taalgebied van het Nederlands. Hij schetst er de oorsprong van en geeft tevens de verhouding aan van het Nederlands met de andere Germaanse talen.

Bij het uitweiden over het karakter van onze taal, bij het verklaren van het Middeleeuws en het Nieuw-middeleeuws Nederlands verrast de geschiedschrijver ons op veel weetbaarheden. Dit betreft o.a. de locale taalkringen of dialecten: het Limburgs, Vlaams, Brabants, Hollands, enz. «In de Middeleeuwen had elke streek zijn eigen «diets» of «duuts» (volkstaal)». De term «Nederlands» is betrekkelijk jong: de oudste bewijsplaats komt voor in een inkunabel van 1482» (Inl. blz. 13). De schrijver houdt verder stil bij de volgende onderwerpen: taalmening, en taaluitstraling (45), de invloed van het onderwijs (55), verandering en verrijking van de woordvoorraad (88), enz.

De verspreiding van het beschaafd taalgebruik bleef altijd de bekommernis van onze taalkundigen. «Genomen dat ééne stad in Holland een bijzonder gebruik in de uitspraak hebbende, zulks daarom voor goed Hollandsh wou doen doorgaan; nogtans zouden de andere steden van dat verstand niet zijn. 't Is bekend dat men in ééne niet der geringste steden van ons land zegt, *Paaretje* en *Pooretje*, in plaats van *Paardtje* en *Poortje* en *Kloen* voor *Kluwen*; maar wie toch keurt dat voor goed Neerduitsch (Nederlands)?... maar of zulks voor gangbare munt mag doorgaan, geef ik den rechtschapenen kenners onzer cierlijke taale in bedenken». (Séwel, blz. 120.)

Séwel wenste, eveneens met andere taalkundigen, het netelige vraagstuk van de gesproken en geschreven taal op te lossen. In zijn «Spraakkunst» (1708) schrijft hij: «Men behoeft ook in eenen gemeenzamen brief niet overnaauwkeurig te zijn, of te verre van den gemeenzamen spreektrant af te wijken, behoudens dat men straattaal vermijde» (blz. 124). Over het verschil van spreken en schrijven handelt J. C. Schultz in zijn «Aanleiding tot de Nederduitsche Taalkunde» (1781). «Uit de voorbeelden van «spreektaal» die hij geeft, o.a. *gebrogd*, *of*, *dewr*, *strik*, *stikkend*, *dul*, *veugel*, *zeumer*, *zeun*, *lyjen tyelijk*, blijkt dat de familiere taal toen nog sterk dialectisch gekleurd was» (131).

De Voofs vestigt onze aandacht op allerhande vraagstukken: heerschappij van de «schrijftaal» (blz. 129), toenemende invloed van de taalreglementering (135), regeling van een officiële spelling en spraakkunst (153), vreemde invloeden en bestrijding door taalzuivering (160), lexicografie (162), gesproken en geschreven taal in het midden van de 19e eeuw (170, 192 en 212), de spellingregeling: L. A. te Winkel (177), de verbreiding van het algemeen Nederlands (200), taalzuivering (207), enz.

De uiteenzetting over de opkomst van de taalwetenschap in Nederland bevat uitmuntende gegevens. Voorlopers waren de Fries Joost Hiddes Halbertsma, Arie de Jager; Matthijs de Vries optreden als de grond-

legger van de wetenschappelijke Nederlandse taalstudie.

Vermelden we in het voorbijgaan de voortreffelijke inlichtingen betreffende de geroemde «Taal- en Letterkundige Kongressen» en de uitgave van het «Groot Woordenboek der Nederlandsche Taal». De Vries verdedigde en werkte het plan uit van dat gewaardeerde woordenboek. «Geen eigenlijk lexicon, maar een «Nederlandsch Taalmuseum» wilde hij scheppen, waarin de gehele taalrijkdom tot lezing en lering was tentoongesteld» (178).

* * *

We dienen de neerlandicus De Voofs geluk te wensen met de objectiviteit waarmee hij zijn onderwerp ontwikkelde. Wij treffen er geen spoor aan van een deerlijke verwaarlozing van Zuid-Nederland. In de hoofdstukken VIII en X weidt de gezaghebbende auteur uit over de Vlaamse Beweging (189), het taalpartikularisme (192), letterkundige taal, Conscience en Gezelle (193). Over het gebruik van het algemeen beschaafd Nederlands geeft hij ons de volgende raad: «In vormelijk en openbaar gebruik, b.v. in vergaderingen is dialectisch taalgebruik, ook in de woordkeuze te vermijden, en gebrekkige beheersing van het algemeen beschaafd Nederlands zowel in uitspraak als in woordkeuze af te keuren. Nog dringender is die eis bij schriftelijk gebruik, vooral in geschriften die voor het gehele Nederlands taalgebied bestemd zijn...» (214).

Op een passende wijze besloot De Voofs zijn werk met een hoofdstuk gewijd aan de taalkundige ontwikkeling van Zuid-Afrika.

* * *

De wetenschapsmens Prof. Dr C. G. N. De Voofs schetste ons niet alleen de uitwendige ontwikkeling van onze taal, maar hij verzamelde tevens veertig bladzijden bibliografie. Deze «aantekeningen» zullen voor ernstige taalbeoefenaren van nut zijn. Zelden treffen we een dergelijke goudmijn van inlichtingen aan. De opgesomde werken en tijdschriften, vergezeld van vakkundige toelichtingen, stellen ons in de gelegenheid menig aspect van onze moedertaal beter te doorgronden.

* * *

De «Geschiedenis van de Nederlandse Taal» staat als uitgave buiten het alledaagse. Hierin bracht de tachtigjarige neerlandicus het beste bijeen van zijn wetenschappelijk onderwijs en van zijn jarenlange opsporingen.

Op elke bladzijde bijna komt zijn bewondering voor de Nederlandse taal tot uiting. Hij gaf een belangwekkende samenvatting van de eeuwenoude strijd, die onze taal heeft doorstaan om het huidige peil van kracht, helderheid en rijkdom te bereiken.

Uit dat werk klinkt de stem van een volksgemeenschap, dat in de Europese cultuur een welbepaalde plaats verwierf.

Intellectuelen en taalminnaren zullen er de kracht uit putten, die hun de gelegenheid zal gunnen onze gesmijde moedertaal met ernst en liefde te beoefenen.

Albert Blontrock.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

MEDEDELINGEN

VLAAMS RECHTSGENOOTSCAP LEUVEN

MOTIE

Het Vlaams Rechtsgenootschap, in zijn jaarlijkse algemene vergadering, gehouden te Leuven op 21 Juni 1953,

na kennis te hebben genomen van de verschillende prae-adviezen nopens het probleem van de toekomst-mogelijkheden voor de jonge doctors in de rechten en van de verschillende uitgebrachte meningen, heeft de volgende wensen uitgedrukt :

I. Gezien de bestendige verhoging van het aantal jongeren die universitaire studies doen, en hun eind-diploma behalen, behoort het dat de vereisten voor aanwerving in de openbare diensten, in de provinciën en in de gemeenten hoger zouden worden gesteld en dat nl. een universitair diploma zou noodzakelijk zijn voor het bekleden van de belangrijke ambten.

II. Een grondige aanpassing van de regelen van de Balie is dringend geboden, ten einde aan de advocaten de mogelijkheid te geven aan de ondernemingen en aan de rechtszoekenden in het algemeen, de hulp te bieden die zij thans bij anderen gaan zoeken.

III. Alle geschillen zouden in beginsel dienen gebracht voor de gewone rechtbanken. De talloze administratieve rechtsprekende colleges dienen zo snel mogelijk te worden afgeschaft in het belang van de rechtsonderhorigen.

De rechtbanken dienen er anderzijds de hand aan te houden dat alleen regelmatig ingeschreven advocaten in naam van de partijen mogen optreden.

IV. De oprichting van een secretariaat dat ten dienste zou staan van de jonge doctors in de rechten, ten einde hen behulpzaam te zijn bij het zoeken van een betrekking, beantwoordt aan een dringende noodzakelijkheid.

Cfr. tekst van de prae-adviezen van Prof. Dr R. Vandeputte, Prof. Dr E. De Visschere en Mr K. van Baarle in het Rechtskundig Weekblad van Zondag 21 Juni 1953.

VERENIGING VAN DE PLAATSERVANGENDE VREDERECHTERS VAN BELGIE

DAGORDE

De jaarlijkse algemene vergadering van de Plaatservangende Vrederechters van België is overgegaan tot de statutaire verkiezingen. Het verkozen comité werd als volgt samengesteld :

Voorzitter : Mr Brasseur; onder-voorzitters : Mrs Van Caillie en Franck; leden : Mrs P. Bodson, Hoor-naert, Debruges, Legros, Boudolf en Pisart.

De vergadering stemt daarna haar dankbetuiging aan de uittredende voorzitter, Mr Labbe, stichter van de vereniging, voor zijn toegenegen activiteit gedurende vier jaren van zijn mandaat.

Ze geeft opdracht aan haar comité de aangevangen actie om aan de plaatservangende vrederechters een statuut te verschaffen overeenkomstig de reeds uitgesproken wensen, voort te zetten.

PRIJSVRAAG VERENIGING « HANDELSRECHT »

In Juni 1952 schreef de Vereniging « Handelsrecht » een prijsvraag uit betreffende : « Een rechtsvergelijking » kend en kritisch onderzoek van de maatstaven, welke » in wetgeving en rechtspraak de grens bepalen tussen

» toelaatbare en ontoelaatbare reclame in het bedrijfsleven ».

De jury, bestaande uit de hoogleraren Offerhaus, Houwing en Bodenhausen, heeft onlangs haar rapport uitgebracht en overeenkomstig haar advies heeft het algemeen bestuur der Vereniging de navolgende inzendingen bekroond :

1. « Suo quisque Mercurio », met toekenning van drie vierde van het beschikbaar gestelde bedrag, en

2. « L'espoir est emprunt fait au bonheur », met toekenning van één vierde van bedoeld bedrag.

Een derde inzending kwam naar de mening van de jury niet voor bekroning in aanmerking.

De bekroonde inzendingen, die na opening van de verzegelde enveloppen geschreven bleken te zijn door Mr Dr C. Berkhouwer, te Alkmaar, resp. door Mr H. M. Votelink, te Amsterdam, zullen in de loop van dit jaar — tezamen met het rapport van de jury — in druk verschijnen.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie - n° 6.

Wetgeving.

Arresten en Adviezen van de Raad van State - Maart 1953.

Rechtspraak.

April 1953.

Rechtspraak.

De Gemeente - n° 47.

H. A. Caveye : Gemeentefinanciën.

Tijdschrift voor Gemeenterecht - 7e afl.

Benoemingen. — Bevolkingsboeken.

De Gemeentegids - n° 51.

U. G. A. — Vijf jaar oud. — Achiël Van Acker : Wat met de werkloosheid? Robert De Man : Overwegingen bij het vraagstuk « burgemeester-ambtenaar ». — Pierre Vermeylen : De Europese verkiezingen. — Renaat van Elslande : Het probleem der gemeentelijke financiën. — J. Mertens de Wilmars : De herziening van de Grondwet. — H. Brugmans : Het Europa-College. Doel, werkwijze en perspectieven. — A. De Meerleer : De Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. — D. Dalle : De duinen-abdij te Koksijde.

Algemeen fiscaal tijdschrift - n° 10.

A. Tiberghien : De successierechten. Algemeen overzicht.

N°s 11-12..

Ch. Annicq : Overdrachtluxen. Algemeen Overzicht.

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeidsgerechten - n° 6.

M. Diderich : Le contentieux de la sécurité sociale. — Rechtspraak.

Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en publiek recht. nr 3.

Prof. Dr A. Mast : De geest en de methode van een Grondwetsherziening (slot). — Prof. Dr F. De Visschere : Het burgerlijk geschil en de bevoegdheid van de administratieve rechter. — Huidige stand van de rechtspraak.

Tijdschrift voor Notarissen, nr 6.

De algemene practische Rechtsverzameling. — Rechtspraak.

N°s 7-8.

J. Matthys : Uit de praktijk.

Nederlands Juristenblad - afl. 27.

Mr J. C. Vn Oven : De vergadering te Utrecht. — Mr L. A. Struik : Scheiding en deling staande huwelijk. Afl. 28.

Prof. Mr Dr G. Van den Bergh : Het probleem der Eerste Kamer. — Mr J. A. Polak : Vereniging voor Strafrechtspraak. — Mr G. Nijk : De artikelen 249, 299, 181 en 183 van het B. W. — Mr M. J. Meihuizen : Het Anti-trust vonnis tegen Dupont, m.o.v. Mr K. Homan. — Mr M. V. Polak : De wijziging der constituties van Nieuw-Zeeland en Ceylon. — C. P. F. Was : Omstandigheden, waaronder prioriteit van links-afslaand langzaam verkeer boven rechtdoorgaand snelverkeer in gedrang komt.

Advocatenblad - n° 6.

Prof. Mr G. de Grooth : Iets over rechtsinstituten en juridische terminologie in het Engelse recht. — Mr E. Tekkenbroek : Afschrijving op Goodwill. — Mr S. Wolff de Beer : De economische positie van de advocaten in Nederland; Ouderdomsvoorziening in vrije beroepen; Beslissingen van het Hof van Discipline; Echtscheiding; Kantongerechten en getuigenverhoor. — Mr J. W. A. de Drielsma : Advocatuur en Publiciteit. — Mr T. Drion : Advocatuur en proces in Engeland. — Mr W. J. Slagter : De positie van de advocaat in West-Duitsland.

Arbitrale Rechtspraak - n° 391.

Scheidsgerecht voor voedselvoorziening.

N° 392.

Scheidsgerecht Ned. Bond Oliën, Vetten en Oliezaden te Rotterdam.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris - ambt en Registratie - n° 4302.

Prof. Mr J. C. van Oven : Levensverzekering, schuld-eisers legitimarissen (III, slot). — Mr C. M. van de Velde : Het nieuwe B.W., Levensverzekering en schuld-eisers. — Kl. Abma : De accountant, mijn mede-adviseur (II, slot).

N° 4303.

Prof. Mr H. Bregstein : Moet vergelijkende reclame als onoirbare concurrentie worden aangemerkt? (I). — Dr E. D. Hirsch Ballin : Het nieuwe B.W., Rechten van de scheppende mens. — H. A. Warmelink : Nog eens het niet gedeponeerde onderhandse testament. — Prof. Mr G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak. Verbintenissenrecht 1952 (VIII).

N° 4304.

Prof. Mr H. Bregstein : Moet vergelijkende reclame als onoirbare concurrentie worden aangemerkt? (II). — Prof. Mr J. C. van Oven : Het nieuwe B.W. Bekwaamheid der gehuwde vrouw en huwelijksgoederenrecht. — Mr L. Roeleveld, Mr F. C. A. Paris en Mr F. H. Westermann : De aanwijzing van begunstigten in een polis van levensverzekering, m.o. Mr P. W. van der Ploeg.

N° 4305.

Prof. Mr H. Bregstein : Moet vergelijkende reclame als onoirbare concurrentie worden aangemerkt? (III). — Mr M. Fentener van Vlissingen-Hugenholtz : Het nieuwe B.W. Moet adoptie in ons recht worden toegelaten? — Y. D. C. van Duyn : Betalen van belastingen met staatsobligaties.

N° 4306.

Prof. Mr H. Bregstein : Moet vergelijkende reclame als onoirbare concurrentie worden aangemerkt? (IV, slot). — Prof. J. Warda : Het nieuwe B.W. Rechtspersonen (I). — Prof. Mr G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Verbintenissenrecht 1952 (IX).

N° 4307.

Mr L. J. M. Claessens : De lijdelijkheid en de onzijdigheid van de notaris (I). — Prof. Mr J. Wiarda : Het nieuwe B. W. Rechtspersonen (II).

N° 4308.

Mr L. J. M. Claessens : De lijdelijkheid en de onzijdigheid van de notaris (II, slot). — Prof. Mr J. Wiarda : Het nieuwe B. W. Rechtspersonen (III). — A. Ligvoet : Enkele notities i.v.d. de splitsing van de eigendom van een gebouw in appartement. — Prof. Mr G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak. Verbintenissenrecht 1952 (X).

N° 4309.

Mr L. J. M. Claessens : Het notariaal ambtelijk terrein (I). — Prof. Mr J. Wiarda : Het nieuwe B. W. Rechtspersonen (IV, slot). — Prof. Mr G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak. Verbintenissenrecht 1952 (XI).

N° 4310.

Mr L. J. M. Claessens : Het notariaal ambtelijk terrein (II, slot). — Dr E. Hirsch Ballin : Het nieuwe B. W. Rechten van de scheppende mens. — Mr I. van Creveld : Het nieuwe B. W. Wettelijke regeling der adoptie. — Mr J. W. van der Zanden : Het nieuwe B. W. Rechten van de scheppende mens. — Prof. G. de Grooth : Overzicht der Nederlandse Rechtspraak. Verbintenissenrecht 1952 (XII).

Journal des Tribunaux - n° 3988.

Bauthier F.: L'explication sans espoir. — Jean Eeckhout : Le secret des communication téléphoniques. — Jurisprudence.

N° 3989.

O. Malter : Le Bâtonnier Pierre Graux. — Paul Pollet : La cause illicite en matière d'allocation d'orphelins. — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer - n° 37.

Paul Orban : Prévoyance sociale au Congo. — Jurisprudence.

N° 38.

J. Vindevogel : Le conseil d'Etat et le Congo belge. — Jurisprudence.

Jurisprudence du Port d'Anvers - vol. 7 & 8.

Abordage. — Affrètement. — Arbitrage. — Assurances. — Commissionaire - Expéditeur. — Convention. — Dépôt. — Navigation intérieure. — Obligations. — Procédure. — Sociétés commerciales. — Sociétés coopératives. — Bibliographie.

Revue Pratique du Notariat Belge - 2365° livr.

D. Martens : Communauté; aliénation de biens communs par le mari. Intervention de la femme. Devoirs des notaires. — Législation. — Documents parlementaires. — Jurisprudence belge.

2366° livraison.

V. Jamoulle : Des droits respectifs du créancier hypothécaire et du créancier gagiste sur fonds de commerce. — Législation.

Revue de l'administration et du droit administratif de la Belgique - 7ième livre.

Jean-Paul Haesaert : Organisation économique et sociale. — Bibliographie.

Revue Critique de Jurisprudence belge - 2ième trimestre.

Responsabilité. — Accidents du travail. — Biens. — Examen de Jurisprudence (1949 à 1951).

Res et Jura immobilia - 3ième trimestre.

Les opérations immobilières. — Jurisprudence.